

a fiatal tehetségek lapja

XX. évfolyam 3. szám

2018. március

due tannózó

válogatás a legjobb diáklapokból

 a facebookon is!

**3 DIMENZIÓS
ZEBRA**

**A NAGY
FILMTESZT
DÖNTŐ**

**DIZÁJNER-
DROGOK**

**A TÉRKÉPÉSZ
NEM CSAK
DOMBOKAT
RAJZOL**

**A NŐI SÖR
MEGALKOTOJA**

SZABÓ SIMON

Hollywood jön a lábai elé

VÁGOD A KRESZ-T? TÉGED KERESÜNK!

Generali Nagy Diák KRESZ-teszt

Töltsd ki a diákok számára kifejlesztett ingyenes, online KRESZ-tesztet 2018. április 22-ig a www.nagydiakkreszteszt.hu oldalon!
A legeslegjobbak az utolsó fordulóban élő vetélkedőben mérhetik össze képességeiket a fődíjakért:
az **ingyenes jogosítvány-szerzési lehetőségért** vagy a **vadiúj robogóért!**

WWW.NAGYDIAKKRESZTESZT.HU

GENERALI
Generali a Biztonságért Alapítvány

www.webjogsi.hu

eduKRESZ
-learning

média-hálózat
due
a diákújságíró egyesület

25. ORSZÁGOS IFJÚSÁGI SAJTÓFESZTIVÁL

2018. május 11. péntek 9.00-18.00 Tesla Klub, Budapest

A DUE MÉDIAHÁLÓZAT MÁJUS 11-ÉN,
A BUDAPESTI TESLA KLUBBAN RENDEZI MEG AZ IDEI
ORSZÁGOS IFJÚSÁGI SAJTÓFESZTIVÁLT
AZ EGÉSZ NAPOS PROGRAMON NEKED IS OTT A HELYED!

Itt mindent megtalálsz, ami érdekel, és ami média. A közönségtalálkozón sok-sok ismert vloggert, bloggert, médiaszemélyiséget, műsorvezetőt, riportert, színészt, sportolót látunk vendégül, akiktől mindent megkérdezhetsz, ami csak érdekel. De még itt sem ér véget a programok sora! A rengeteg helyszínen kipróbálhatod a legújabb mobilkutyüket, kísérletezhetsz, lehetsz hírolvasó, részt vehetsz sok-sok játékban, és tied lehet a számtalan nyereség egyike!

A DUE EGÉSZ NAPOS RENDEZVÉNYÉN TÖBB PÁLYAZAT EREDMÉNYHIRDETÉSÉT IS MEGTARTJUK, VALAMINT LESZ ORSZÁGOS ISKOLARÁDIÓ HÁLÓZAT JUTALOMSORSOLÁSA ÉS TOMBOLA IS. TÖBB MINT 2 MILLIÓ FORINT ÉRTÉKBEN TALÁLNAK GAZDÁRA NYEREMÉNYEK.

JEGYVÁSÁRLÁS ÉS RÉSZLETEK:

www.due.hu, és a DUE Médiahálózat Facebook-oldala!

KOVÁCS ORSI

MIÓTA VAGY DUE TAG?

2013.

MIKOR VOLT AZ ELSŐ TÁBOROD?

2014-ben

MIÓTA ÍRSZ A DUE TALLÓZÓBA?

Nem emlékszem pontosan, 2015 lehet a válasz.

MILYEN ROVATOKBA ÍRSZ/ÍRTÁL?

Netbiztos, Kultúrharca, Pont Te

MIT TANULSZ?

Közgazdaságtant tanulok.

MIVEL FOGLALKOZOL A DUE TALLÓZÓ MELLETT?

Színészzettel és szinkronnal foglalkozom. Amerikai

TÖBB, MINT ALÁÍRÁS

focizom. A barátaimmal vagyok és énekelek (egyelőre csak magamnak).

EGY INSTANT TRÜKK, AMIVEL BOLDOGGÁ LEHET TENNI:

Húha. Öleléssel, és egy cuppanós puszival.

MIT CSINÁLTÁL MOSTANÁBAN?

Fociztam, a barátaimmal voltam, színházból színházba jártam.

HOGY KÉPZELED EL MAGAD ÖT ÉV MŰLVA?

Több út áll előttem. De mindenképp a színpadon. Vagy az élet színpadán vagy egy színházban.

MIT SZERETNÉL MÉG MINDENKÉPPEN KIPRÓBÁLNI?

Utazni, hegyet mászni, túrázni. Ezt már kipróbáltam, de mindig visszamennék Zakynthosra a teknősöket simogatni.

MIÓTA VAGY DUE TAG?

2007 óta vagyok DUE tag, amikor elkezdett komolyabban érdekelni a média világa. Az interneten keresgéltem olyan lehetőséget, ahol 12 évesen kicsit bele tudok szagolni, hogyan is csinálják a nagyok.

MIKOR VOLT AZ ELSŐ TÁBOROD?

2007-ben jelentkeztem is az első táboromba, ami életem meghatározó pontja volt, hiszen azóta minden évben ott vagyok. A tábor rengeteg szakmai kapcsolatot és barátot hozott nekem.

MIT TANULSZ?

Fotográfusként végeztem Pécsen 2016-ban.

MIVEL FOGLALKOZOL?

Jelenleg a Szeretlekmagyarország.hu operátora és vágója vagyok, illetve a saját vállalkozásomat terelgetem, amiben esküvői filmeket, videoklipet, illetve reklám- és image-filmeket készítek.

EGY INSTANT TRÜKK, AMIVEL BOLDOGGÁ LEHET TENNI:

Egy jó poén vagy egy jó hír mindig boldoggá tesz.

MIT CSINÁLTÁL MOSTANÁBAN?

2017. októberében leforgattam egy videóklipeket, ami akkor sikerert aratott, hogy jelenleg a MAHASZ TOP40 11. helyén áll.

HOGY KÉPZELED EL MAGAD ÖT ÉV MŰLVA?

Szeretnék a szakmában kiemelkedő sikereket elérni, illetve maradandót alkotni.

MIT SZERETNÉL MÉG MINDENKÉPPEN KIPRÓBÁLNI?

Érdekel egy mozifilm elkészítése. Ha esetleg alkalmam nyílik rá, szeretnék operatőr lenni egy házi készítésű filmben.

GLACZNORBI

REKORDOT DÖNTÖTT

A DUE MÉDIAHÁLÓZAT ÉS A MAGYAR NEMZETI FILMALAP 2018. FEBRUÁR 28-ÁN RENDEZTE MEG A NAGY MAGYAR FILMTESZT DIÁKOKNAK CÍMŰ VERSENY DÖNTŐJÉT A BUDAPESTI AKVÁRIUM KLUBBAN. AZ ELSŐ, ONLINE FORDULÓ A DUE MÉDIAHÁLÓZAT LEGNÉPSZERŰBB TEMATIKUS TESZTJE VOLT, AMELYET 17 EZREN TÖLTÖTTEK KI. A DÖNTŐBEN IS REKORDSZÁMÚ FIATAL VETT RÉSZT ÉS VÁGOTT NEKI IZGATOTTAN A FELADATOKNAK. A MAGYAR FILMEK SZERELMESEIT AZ EXKLUZÍV NYEREMÉNYEK MELLETT SZÁMTALAN EGYÉB PROGRAM IS VÁRTA A HELYSZÍNEN.

Bár az év egyik leghidegebb napja volt a februári szerda délután, az Akvárium Klub előtt már több tucatnyian gyülekeztek – mindnyájan a Filmtesztre érkeztek. Izgatottan latolgatták lehetséges eredményeiket, illetve a filmeket, amelyek a tesztalapon szerepelhetnek.

A DUE Médiahálózat alelnöke, Szayly József szerint nem csak a fődíj, az iPhone 8 okostelefon volt az egyetlen motivációja az ideérkezők

sokaságának, hiszen a filmteszt fordulóiban számtalan magyar filmmel ismerkedhettek meg a játékosok – amelyeket, ha addig nem is láttak, a vetélkedő során feltétlenül kedvet kaptak hozzájuk. A döntőn nem csak az alkotások, hanem a filmkészítésben közreműködők világába is bepillanthattak az érdeklődők: kaszkadőrök, műebkészítők, casting-szervezők meséltek a mozifilmek világáról.

A helyszíni regisztráció után gyors felmérést végeztünk, milyen színes társaság gyűlt össze a döntőre. Lóránt egy kiskunmajsai gimnáziumból érkezett, a DUE Tallózóban találkozott először a Filmteszttel. Zsuzsi és barátja Dabason laknak, mindketten kitöltötték a tesztet,

de csak Zsuzsi jutott be a középdöntőbe. Neki nem elsősorban a döntőbe jutás a cél, hanem hogy próbára tegye tudását. A hajdúnánási Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium tanulója, Hanna szórakozást és egyben ismeretszerzést várt a tesztől és a kísérőprogramoktól.

Nem véletlen a megkérdezettek lakhelyének sokszínűsége: Havas Ágnes, a Magyar Nemzeti Filmalap igazgatója is elmondta, hogy a 460 döntőbe jutott fiatal közül csupán 20% érkezett Budapestről. 30 százalékuk nagyobb vidéki városokból – például Szegedről, Debrecenből, Győrből – jött a Filmteszt döntőjére, míg a játékosok fele kisebb vidéki falvakban él. Havas Ágnes szerint ez biztató, hiszen ezek szerint a magyar filmeket az ország legkisebb szegleteiben is ismerik és szeretik.

A középdöntőből a 24 legjobb eredményt elérő fiatal jutott a fináléba, mely az Akvárium Klub nagyszínpadán játszódó izgalmas versenyfeladatokból állt.

A NAGY MAGYAR FILMTESZT

Leginkább a 2000 után készült filmekkel kapcsolatban szerepeltek a tesztlapokon kérdések, de olyan klasszikusok is terítékre kerültek, mint a legendás Bacsó Péter-film, a Tanú, vagy éppen a Megáll az idő.

A műsorvezető a Megdőneni Hajnal Tímeát és a Tóth János ismert sztárja, Szabó Simon volt. A döntőben a 24 játékos egy filmes körversenyen vett részt: először 4-4 versenyzőnek kellett azonnali, élő kérdésekben bizonyítania. Az így kialakult hatfős döntőt, és a november óta tartó versenysorozatot végül a 20 éves Tóth

Béla nyerte, így egy iPhone 8 újdonsült tulajdonosává is vált. A fődíjas az ELTE magyar-történelem szakos hallgatója, kedvenc magyar filmje az Indul a bakterház. Természetesen a második és a harmadik helyezettek sem távoztak üres kézzel: Örökös-Tóth Lajos és Kókai Roland egy-egy Samsung Galaxy A3-készüléket kaphattak kézhez. Örökös-Tóth Lajos 19 éves, a Debreceni Egyetemen tanul szintén magyar-történelem szakon, tanárnak készül. A versenyre barátja biztatására nevezett, és nagyon tetszett neki, hogy a Valami Amerika sztárjai is a díjazottak között voltak. Kókai Roland

a legifjabb a dobogósok közül, még csak 15 éves és Szegeden tanul. Az ő hobbija a film, a magyar kedvence pedig a Kincsem.

A tesztírók és kísérők a szünetekben és a döntő után sem unatkozhattak: a Magyar Nemzeti Filmalap támogatásával készült rövidfilmeket lehetett megnézni és Simonffy Peti, a CultureGeeks, Ungdani és a BroadTest vloggerekkel lehetett beszélgetni. Az egész délutános izgalmas programot a Valami Amerika 3 exkluzív vetítése zárta.

(Lami Krisztofer)

MIBEN MÁS AZ EGYETEM, MINT A GIMI?

MOST, HOGY LASSAN LEZAJLIK A FELVÉTELI IDŐSZAK, A KÖZÉPISKOLÁSOKNAK VAN EGY KIS PIHENŐ AZ ÉRETTSÉGIIG. PERSZE, ILYENKOR MINDENKI TÚKÖN ÜL MÁR, ALIG VÁRJA, HOGY MEGKAPJA A BIZONYÍTVÁNYT ÉS BELEVETHESSE MAGÁT AZ EGYETEMISTA ÉLETBE. DE MI VÁR RÁTOK AZ ELSŐ MEGVADULÁS UTÁN? MI LESZ, HA VÉGE A GÓLYATÁBORNAK, ÉS SZEPTEMBERBEN BELÉPTEK AZ EGYETEM KAPUIN?

Szilák Emese, Ítélet, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi karának lapja, Budapest

Emlékszem még, milyen érzés volt a saját gólyatáboromba utazni anno. Tele voltam reményekkel, optimizmussal, de valahol azért féltém is. Tudtam, hogy senkit nem fogok ismerni, egyetlen barátom vagy ismerősöm sem jelentkezett ide. Úgy gondolom, hogy ez az első nagy sokk az embernek, ha felveszik az egyetemre. Hogyan fogok boldogulni? Kihez forduljak, ha valami gondom van? Találok majd új barátokat?

Megnyugtatlak titeket, menni fog. Az első és legmarkánsabb különbség a gimnáziumhoz képest, hogy az egyetemen az emberi kapcsolatok sokkal felszabadultabbak, a klikkek közötti határok elmosódnak és könnyebben átjárhatóvá válnak. A huszoneves egyetemisták számára az élet minden téren kinyílik, és ez teljes mértékben igaz a kapcsolati hálónkra is. Az a fejlődési szakasz, amiben az ember megkezdte a tanulmányait, lehetővé teszi, hogy lazábbak, érdeklődőbbek és nyitottabbak legyünk egymás felé.

A fentiekhez szorosan kapcsolódik a második észrevételem. Miután megszoktuk, hogy a gimiben minden óránkat ugyanazzal a 25-30 emberrel ültük végig négy, hat, vagy akár nyolc éven keresztül, sokaknak furcsa lehet a váltás a szemináriumok és az előadások világába. Ugyanis itt minden ehhez hasonlatos unalom megszűnik. Az előadásokat a teljes évfolyam számára hirdetik meg, ám a gyakorlati órákon csupán 20-25 fő fog egyszerre a terembe zsúfolódni. Az izgalmas rész az egészben, hogy fogalmad sem lesz, kikkel kerülsz egy csoportba, és

az a brigád minden tárgy esetében félévente változni fog. Vagy te azt hitted, hogy öt éven át ugyanazokkal fogsz találkozni? Ó... hát nem. De ezzel nincs is semmi baj, sőt, az a fajta változatosság a segítségedre lesz abban, hogy új arcokat ismerj meg, kapcsolatokat építs, ami a jövőben irtó hasznos lehet.

Harmadszor, az egyetemen nem süppedhetsz bele a megszokott, kényelmes kis székedbe, azzal a tudattal, hogyha megvan a könyved és bejársz órákra, akkor nem lesz semmi gond. De nem ám! Ez még működött a gimiben, amikor minden tárgyból volt egy könyv, egy munkafüzet és egy rendes padtárs, aki mindig felírta neked a házid, ha beteg voltál. Ugyanis lesznek olyan tárgyaid, amikből nem lesz könyv, se jegyzet, se semmi, vagy lesz, de vizsgáig már csak négy napod van hátra és nincs idő nekiesni annak a hatszáz oldalas kötetnek, amiről még az év elején elhatároztad, hogy fokozatosan el fogod olvasni.

Trust me... Ilyenkor nem szabad bepánikolni. Higgadtan fel kell keresni minden olyan embert, akiről sejtet, hogy van jegyzete, bármije, ami segíthet rajtad. Itt jössz rá, hogy mennyire fontos kinyitni a szádát már az első nap és bemutatkozni annak, a srácnak/lánynak, aki melletted ül. Nyugtasson meg, hogy a többiek is pont azt élik át, mint te és hamar belátjátok, hogy csak együtt vésselhetitek át a sok nehézséget.

Végül, gondoltam, megemlítem a legfontosabb dolgot, amit én az egyetemnek köszönhetek. Ez a barátság és minden, amit adhat. Vannak, akik már a középiskolában megtalálják a legjobb barátjukat, és egy életen át kitartanak mellette. De általában ezek a szálak valamikor a második, harmadév táján megszakadnak. Vizont az egyetemen egy olyan közegbe csöppensz, ahol sokkal több hozzád hasonló érdeklődésű és intelligenciájú emberrel találkozol, így az itt létrejövő barátságok gyakran erősebbnek mutatkoznak, mint a gimis változataik. Azokkal, akikkel megéled együtt a magolást, az izgulást, a bukást, a pótvizsgát, a sikert, akikkel együtt bulizol, együtt örülsz... mellettük, velük nősz fel és válsz egy érettebb, értékesebb felnőtté.

Talán ezért van az, hogy sokan itt találják meg igazán a helyüket, önmagukat, és az egyetemi évekre akár évtizedekkel később is szeretettel gondolnak vissza.

5+1 tipp, ami feldobja az önéletrajzodat

NINCS IS OLYAN MESSZE AZ A NYÁRI MELÓ, AMIRE PÁLYÁZOL. FRISS DIPLOMÁSKÉNT, VAGY CSAK MUNKAKERESŐ DIÁKKÉNT IS JÓL JÖHETNEK AZ ALÁBBI TIPPEK. AZ ÖNÉLETRAJZUNK UGYANIS LEGTÖBBSZÖR A JÖVŐBELI MUNKÁLTATÓNK ELSŐ „TALÁLKOZÁSA” VELÜNK. ALAPOSAN MEG KELL FONTOLNI, MILYEN ÉS MENNYI INFORMÁCIÓT SZERKESZTÜNK A DOKUMENTUMBA. VANNAK PERSZE ALAPKÖVEK, DE ÍME NÉHÁNY OLYAN ELEM, AMELY KIEMELKEDŐVÉ TESZI A CV-NKET.

Diószegi Dorottya, Közgazdász, a Budapesti Corvinus Egyetem hivatalos lapja, Budapest

1. TANULMÁNYI VERSENYEK

Mindenképpen érdemes megemlíteni a TDK-n, esettanulmányi versenyeken és szakmai megmérettetésekben való részvételt, az elkészült dolgozatok, projektek címeivel, témáival együtt. Ezek feltüntetésével nem csupán a tananyagon túli érdeklődés és versenyszellem mutatkozik meg, de számos tulajdonság is, amely egy munkáltató számára kívánatos jövőbeli kollégává tesz minket. A szóbeli vizsgák ritkulása miatt egyre kevesebbszer kerülünk interjúhelyzetbe, egy-egy ilyen verseny megjelenése az önéletrajzunkban arról is meggyőzheti a munkáltatót, hogy az átlagosnál több alkalommal vettünk részt szóbeli beszélgetésen, vagy tartottunk prezentációt közönség előtt. Ezek nagyban fejlesztik a kommunikációs és spontán problémamegoldó képességeket.

2. KÜLFÖLDI RÉSZKÉPZÉS

Az Erasmus vagy más külföldi részképzési programon való részvétel feltüntetése szintén sok pozitívumot árul el rólunk, még ha nem is kapcsolódik közvetlenül a munkavállaláshoz. A nyelvtudás fejlődésétől a sokszínű tapasztalatokon át az elsajátított önállóságig számos olyan képességre teszünk szert néhány hónapnyi külföldi tanulmány alatt, amely megbízható és érdekes jelentkezővé tesz minket.

3. KORÁBBI MUNKATAPASZTALAT

Természetes, hogy a korábbi munkahelyeinket feltüntetjük az önéletrajzunkban, de többen óvatosak a nem szakmai munkatapasztalataik beírásával. A munkáltatókat persze kiemelten érdekli, hogy a szakmán belül milyen tapasztalataid vannak, azonban nem érdemes kihagyni semmilyen korábban végzett munkát és pontos beosztást, hiszen ezek is bizonyítékai lehetnek a sokoldalúságnak, a széleskörű érdeklődésnek. Pályakezdként, vagy még aktív tanulmányok alatt sokszor merül fel, hogy a jelentkezők kevésnek érzik a szakmai munkatapasztalatokat. Ilyenkor érdemes részletezni a tanulmányokról, tantárgyakról, szakmai irányultságokról szóló szakaszt.

4. KÜLFÖLDÖN VÉGZETT MUNKA

Ez elsősorban tapasztalatszerzés, nyelvtudás szempontjából kiemelkedő fontosságú, megfűszerezve a külföldi munkahelyi kultúra nyújtotta érdekességekkel. Itt sem feltétlenül az elvégzett munka jellege a legfontosabb a munkáltató számára, hanem az ambíció, a kalandvágy és az elsajátított problémamegoldó készségek.

5. HOBBI, ÉRDEKLŐDÉSI KÖR

Ha csupán annyit profitálunk az érdeklődési körünk feltüntetésével, hogy kellemesebben számunkra ismerős felvezető kérdésekkel indul majd a szóbeli interjú, már érdemes hobbi szakaszt nyitni az önéletrajzunkban. Egy módja például annak, hogy valami személyeset vigyünk az egyébként tárgyilagos dokumentumba, és hogy kiemelkedjünk a sok jelentkező közül.

+1 DIZÁJN

Felszínesnek tűnhet, de igazán sok múlhat a megfelelő kinézetén, az elrendezésén és a színek összhangján. Kiemelt fontosságú a megfelelő minőségű, nem túl régi kép. Legjobb, ha igényes, visszafogott képet választunk. A megfelelő tagolás és elrendezés is létfontosságú. Nem mindenütt kell feltétlenül ragaszkodni a klasszikus megoldáshoz, használhatsz infografikát, piktogramokat, szövegdobozokat, idővonalat, mindig szem előtt tartva azonban a jó ízlés határait, törekedve a letisztultságra és áttekinthetőségre.

A HOLLYWOODI SZUPERPRODUKCIÓKON TÚL

TUDDAD, HOGY LÉTEZIK MÉG KÉT HATALMAS FILMGYÁR A VILÁGON?
NÉZZÜK MEG, MIT TUD NIGÉRIA FILMGYÁRA, NOLLYWOOD.

Zámbó Gergő, Pesti Bölcsész Újság,
az ELTE BTK ingyenes lapja, Budapest

A hollywoodi filmgyártás valójában csak a harmadik a világon, megelőzi az indiai és a nigériai filmipar is. Nollywood, Nigéria filmgyártása rengeteg bevételt termel. Felmerülhet azonban a kérdés, hogy ha valami ennyire virágzik, akkor hogy lehet, hogy nem láttál egy nollywoodi mozit sem?

Nigéria évente több filmet gyárt, mint Hollywood, hetente nagyjából harminc új film jelenik meg. Nigéria nagyvárosaiban pedig lépten-nyomon filmstábokba botlik az ember.

A VHS megjelenése és elterjedése indította útjára a nigériai filmgyártást. A kalózmásolatok itt egyáltalán nem fenyegetik a producereket, mivel a gyártás olyan olcsó, hogy nem éri meg a filmeket lemásolni. Jellemző, hogy mindent egyenesen otthoni videokészülékekre gyártanak.

A nollywoodi és a hollywoodi filmek közt nagy a kulturális eltérés. Az európai nézők többségének nézhetetlenek ezek a filmek, sőt már-már kínzásnak is tekinthetők. A legtöbb mű minősége olyan, mintha családi felvételt néznénk. Jellemzően amatőr színészeket alkalmaznak, akik túlzott átéléssel játsszák el szerepeiket. Ráadásul a színészek egyszerre több filmet is készítenek párhuzamosan, ami egyértelműen nem segíti a szerepben való elmélyülést.

Az is előfordulhat, hogy meg sem jelennek a forgatásra kitűzött napon, vagy a stábot támadja meg valamelyik helyi banda,

és védelmi pénzt szednek a forgatás ideje alatt. Ha mindez nem lenne elég, a zseniális zenei aláfestés koronázza meg az egyébként is felejthetetlen élményt.

Hangsúlyozom, nem értékítéletet mondok, az említett filmek nem lehetnek rosszak, ha ilyen sokan nézik őket. Egyszerűen mi azért nem tudjuk pozitívan értékelni ezeket a filmeket, mert máshoz szoktunk. A nollywoodi filmek azért prosperálnak, mert az afrikai emberek tetszését nem nyerte el sem Amerika, sem India. Ezek a filmek róluk szólnak, az ő gondjaikról, bajaikról, hétköznapijaikról és az ő filmes igényeiket elégítik ki. Maradéktalanul.

VÁNDORSZÍNÉSZEK KEZDJETEK EL ÉLNI!

MARTINOVICS DORINA MOHAI TAMÁS IFJ. VIDNYÁNSZKY ATTILA
GÁSPÁR SÁNDOR HEGEDŰS D. GÉZA RUDOLF PÉTER NAGY-KÁLÓZY ESZTER
SÁNDOR PÁL FILMJE

12

Smoothie

amivel még a tanulás is jobban megy

A SMOOTHIE, VAGYIS TURMIXOLT ITAL MÁR ÉVEK ÓTA NAGY SLÁGERNEK SZÁMÍT. TÖBB SMOOTHIE BÁR IS MEGJELENT ORSZÁGSZERTE, AZ INTERNETEN PEDIG EGYMÁST ÉRIK A JOBBNÁL JOBB RECEPTEK. NEM CSODA, HISZEN ÍGY AKÁR NEGYED ÓRA ALATT ÖSSZERAKHATUNK VALAMI TÁPLÁLÓT ÉS EGÉSZSÉGESET. AZ ITAL SZÁMTALAN VARIÁCIÓBAN ELKÉSZÍTHETŐ, KÖNNYEN EMÉSZTHETŐ ÉS RENGETEG HASZNOS TÁPANYAGGAL LÁTJA EL A SZERVEZETÜNKET. ÍGY JOBBAN MEGY A TANULÁS, A SPORT VAGY A MINDENNAPI NEHÉZSÉGEK ELVISELÉSE.

Varga Judit, GT Times, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói Önkormányzatának lapja, Budapest

HOGYAN KEZDJ HOZZÁ?

A smoothie-hoz mindenképp szükség lesz egy botmixerre vagy turmixgépre. Ezeket szerencsére ma már nagyon olcsón beszerezheted. Én a botmixerre szavazok, mert könnyebben tisztítható és kisebb helyen elfér.

Ezt követően választanod kell: víz, tej, joghurt, kefir vagy gyümölcsle alapú lesz-e a smoothie? Gyümölcsök vagy (levél) zöldségek is kellenek – amelyek lehetnek frissek vagy fagyasztottak – illetve szükség lesz valamilyen ízesítőre. Ez lehet méz, fahéj, gyömbér vagy tetszőleges fűszerkeverék, és ha szeretnél, mehethet majd bele fehérje por vagy olajos magvak is – egyéni ízlésednek megfelelően.

Majd összeturmixoljuk a fentieket. De, hogy megkíméljelek titeket a brokkolis barack smoothie rémségektől, ötletadónak összegyűjtöttem az én kedvenc receptjeimet.

GYÖMBÉRES-BANÁNOS SMOOTHIE

Egy felkarikázott banánt 2 dl tejjel turmixolj össze. Adj hozzá egy csipet fahéjat, reszelj bele egy kis gyömbért (fél kávéskanál gyömbérporral helyettesíthető), és tegyél bele 5 szem mandulát. Turmixold addig, amíg habos, sűrű italt kapsz. Sportolás után, tanulás előtt remek kálium és fehérjeforrás.

C-VITAMIN SMOOTHIE

Egy igazi vitamin- és energiabomba italhoz egy kiwit, egy narancsot és egy almát turmixolj össze egy pohár joghurttal és fél citrom levével. Ha túl savanyú, mézzel ízesítsd! Ha cukrot használsz, válaszd a porcukrot, mert a kristálycukor sokszor nehezen olvad fel a hűvös italban! A joghurt helyett narancslevet is használhatsz.

KÁVÉ HELYETT

Ha szeretnéd a kávé és az ebédet egy füst alatt letudni, erre is jó megoldás a smoothie. Egy banánt, egy csésze tejet, egy evőkanál kakaóport, két teáskanál hidegen oldódó instant kávé turmixolj össze. Ha nem elég édes, egy teáskanál mézzel segíthetsz rajta. Ha pedig csak meleg vízben oldódó kávé van, ne aggódj – oldd fel minimális mennyiségű forró vízben és hígítsd fel tejjel, majd így add a smoothie-hoz!

PIÑA COLADA SMOOTHIE

Uzsonna a tengerparton, legalábbis majdnem. Ez a smoothie ugyanis e kedvenc tengerparti koktélot idézi. Egy csésze felkockázott ananászt egy csésze kókusztejjel és egy kis pohár vanília joghurttal kell összekeverni ahhoz, hogy a délutáni sziesztád idejére a kollégiumi szobás tengerparti nyaralóhelyé váljon.

ZÖLD SMOOTHIE – A BEVÁLLALÓSÁKNAK

Az egyetlen smoothie, amelynek az íze nem magától értetődően finom, az a zöld smoothie. Tény azonban, hogy a legtöbb tápanyagot, aminosavat és vitamint így tudod bejuttatni a szervezetedbe. Érdemes tehát megterhelőbb, fárasztóbb hetek, vagy éppen a nagy év végi ZH-hajrá előtt felkészülésként ilyen italokkal edzeni a szervezeted. Az elkészítéshez szükség lesz egy nagy csésze friss spenóra, egy érett banánra, egy negyed csésze olajos magra, egy csésze tejre, és attól függően, hogy édesebb vagy natúrabb smoothie-t szeretnél, egy csésze bogys gyümölcsre, vagy egy felkockázott zöldalmára. Mivel ez a turmix sűrű, vízzel hígíthatod, hogy szívószállal is iható legyen.

KÖZEL A JÖVŐD!

DUE MÉDIATÁBOR

ÚJSÁG – RÁDIÓ – TÉVÉ – FOTÓ – INTERNET

ÚJ HELYSZÍN!

TAVASZVÁRÓ AKCIÓ!

2018. JÚLIUS 6-15.

BALATONSZÁRSZÓ

HA 2018. ÁPRILIS 1-IG

JELENTKEZEL,

29.900 FORINT

ÁRKEDVEZMÉNYT

KAPSZ!

Mit jelentenek az álmaink?

BIZTOSAN TE IS ÉBREDTÉL MÁR FEL VIGYOROGVA REGGELENTE, VAGY RIADTÁL FEL ZAKLATOTTAN AZ ÉJSZAKA KÖZEPÉN VEREJTÉKESEN. DE MITŐL VAN AZ, HOGY ALVÁS KÖZBEN KÉPEKET LÁTUNK, TÖRTÉNETEK JÁTSZÓDNAK LE BENNÜNK, ÉS MIT JELENTENEK AZOK A MOTÍVUMOK, AMIKRŐL AZ EMBEREK A LEGGYAKRABBAN ÁLMODNAK?

Árpási Tamara, Fáydalom, a Fáy András
Közgazdasági, Üzleti és Postai
Szakközépiskola diákjainak lapja, Sopron

PSZICHOLÓGUSOKTÓL ÉS KUTATÓKTÓL:

Az álmokat az ősi Egyiptomban az istenek üzeneteinek tartották, a mai modern pszichiátriában a tudatalatti kivetülésének. Egyes agykutatók az álom feladatát éppen abban látják, hogy fenntartsa az emberek közti pszichológiai különbséget. Vagyis az álmok egyéniségünk őrzői. A jelentős pszichológusok valamennyien foglalkoztak az álom jelenségével. Freud szerint az álomban a tudattalan ösztön-én jelzi igényeit.

A REM (rapid eye movement – „gyors szemmozgás”) az alvás egyik fázisának tudományos, angol megnevezése. A légzés ilyenkor szabálytalanabb, gyorsabb és kevésbé mély, mint az alvás további fázisainál. A szemek gyors mozgást végeznek, mindenféle irányban, a végtagok izmai átmenetileg képtelenek a mozgásra. Az álmok túlnyomó többsége a REM fázisban történik. A vizsgálatok szerint ekkor az agynak azok a területei aktívak, amelyek a tanulásban, a gondolkodásban, a dolgok megszervezésében vesznek részt. A REM az alvásidő 20 százalékában figyelhető meg. Jellegzetessége, hogy az agyi tevékenység hasonló, mint az ébrenlét vagy szendérgés esetén.

ÁLOMFEJTŐKTŐL ÉS TŐLÜNK, MINDENNAPI EMBEREKTŐL:

Óriási szakadék van az álmok és a valóság között – mondják egyesek. Viszont mások szerint az álmok szoros összefüggésben vannak a valósággal. De kinek van igaza? Vannak, akik figyelembe veszik álmaik jelentését, és vannak, akik csupán az este összevett pizzára, chipsre és a tejszínhabos eperre fogják. Létezik egy köztes réteg is, akik szerint néhol köze lehet

a valósághoz az álmuknak, de olykor-olykor tényleg csak „zöldségeket” álmodunk.

Az biztos, hogy álmaink mindenképp kapcsolatba hozhatóak a testi és lelki állapotunkkal, vagy az aznapi közérzetünkkel. Vágyaink, félelmeink, ki nem mondott szavaink tükröződhetnek vissza. Az álmok sokszor azt kompenzálják, amit ébren nem kapunk meg, vagy nem tudunk, nem merünk megélni. Erre jó példa a sorozatosan visszatérő álom, ami erősebb horderővel rendelkezik, mint az egyszeri álmok. Az ilyen álmok eredete mély nyomot hagyott bennünk, ezért ismétlődik egészen addig, míg valamiféle megnyugvást nem találunk a problémára, vagy el nem temetjük elménk mélyére, elzárva mindentől.

Sokan foglalkoznak álmofejtéssel, akár hobbi-, akár mesterszinten. Minden álmofejtőnél felfedezhetőek a kisebb eltérések bizonyos jelek, üzenetek, álombéli tárgyak körül, sehol sem ugyanaz a jelentésük, de gyökeresen hasonló.

AZ 5 LEGGYAKORIBB ÁLOM JELENTÉSE

- 1. Tűz:** a tűz a legfelsőbb titkaidat szimbolizálja: érzelmeket, szenvedélyt, vonzalmat. Ha álmodban nem félsz a tüztől, akkor az életben is védettnek érzed magad. Egy égő tárgy ezzel szemben azt mutatja, hogy félsz a „leégéstől”, a kudarctól.
- 2. Repülés:** ha álmodban repülsz, akkor szabadságra vágysz. Bízol magadban, kiegyensúlyozottságra törekszel. Ha repülön utazol, akkor menekülsz a problémáid elől, környezetváltásra, kikapcsolódásra van szükséged.
- 3. Utak:** az út az életcéljaidat jelképezi, a mellette lévő tárgyak pedig azt, hogy helyes irányba haladsz-e. Az út minősége (döcögős, sima, stb.) azt jellemzi, mennyire lesz könnyű elérni a célotat.
- 4. Ház:** a ház a jelenlegi élethelyzetedre és lelki állapotodra utal. Ha a ház jó állapotban van, akkor te is elégedett vagy magaddal. Az ismeretlen szoba új lehetőséget jelent.
- 5. Fák:** a lombos, virágzó, vagy gyümölcsöt hozó fák a testi energiát, életerőt jelképezik. Ellenben, ha csupasz, száraz fát látsz, akkor a lelked negatív érzelmei törnek fel benned.

TÖBB EZER ÁSVÁNY A SZOBÁBAN

MÍG MÁS TINILÁNYOK SZOBÁJÁT HÍRESSÉGEK POSZTEREI ÉS EGYÉB CSECSEBESÉK DÍSZÍTIK, A 19 ÉVES HEGYESI ESZTER TÖBB EZRES ÁSVÁNYGYŰJTEMÉNYÉVEL OSZTOZIK SZOBÁJÁN. ESZTER TÖBB SIKERES PÁLYAZATOT TUDHAT MÁR A HÁTA MÖGÖTT, ÉS JÖVŐJÉVEL KAPCSOLATBAN IS RENDKÍVÜL CÉLTUDATOS: SZERETNÉ TÖBB EMBERREL MEGSZERETTETNI NEM MINDENNAPI HOBBIJÁT.

„Azt hiszem, még egészen kiskoromban kezdődött, amikor folyamatosan szép kavicsokat gyűjtöttem mindenhol.” Esztert óvodás kora óta foglalkoztatja a természet, az ásványok iránti szeretete pedig az évek alatt bevezette a földrajz minden szépségébe. Ásványkollekciója mostanra hatalmassá vált: vitrinjében 3-4000 darab található, emellett körülbelül 10 000 nagyobb értéket nem képviselő ásványt tart raktáron, dobozokban. Személyes kedvencei nincsenek, változó, hogy éppen melyek érdeklik. Jelenleg a drágakövek közül a zafir, a rubin, illetve a féldrágakövek csoportjából a fantom kristályos fluoritok, és különböző kvarcfélék állnak a legelőkelő helyen.

Az ásványgyűjtésben leginkább a kaland vonzza, izgalmas helyeken, kincskereső módjára kutatni, és várni, hogy rátaláljon egy-egy ásványra. A hobbit persze sokan furcsának találják, de az emberek nem tartják csodabogárnak. „Az első mondatuk általában az, hogy 'Húha, tényleg?', de utána elkezdnek érdeklődni, kérdéseket tesznek fel, és szeretnének még többet megtudni az ásványokról.” A csodálkozás pedig nem oktalan, nem gyakran találni vele egykorú ásványgyűjtőket. „Tapasztalataim alapján az ásványgyűjtők 80% 50 év felett van, a fiatalok száma elenyésző.”

Bár az emberek hajlamosak azt hinni, hogy ha valakit érdekel valami, akkor rááldozza az egész életét, Eszterre ez csak félig igaz. Bár vannak más hobbjai is, mint a grafika, és a fényképezés, nagy hasznát veszi ezeknek a dolgoknak a földrajzzal kapcsolatban is. „Fontosnak tartom, hogy a mai világban a tudás, megfelelő technikai ismeretségekkel párosuljon, így a kommunikációban és prezentációban is nagy segítségemre vannak ezek a dolgok.” Eszter másik szerelme az utazás, aminek szintén van köze az ásványgyűjtéshez, hiszen új helyeken újabb ásványokra lelhet. Bár már rengeteg helyen volt, vannak még országok a bakancslistáján. Az egyik ilyen Marokkó, ahol rengeteg fajta ásvány megtalálható, vagy éppen Brazília, ahol a világ legnagyobb ametiszt-kitermelő bányái találhatóak.

„Régóta tudom, hogy később majd mindenképpen földrajzzal szeretnék foglalkozni, viszont csak nemrég jöttem rá, hogy a megszokott munkalehetőségek helyett akár én magam is alkothatnék valami újat.” Eszter idén érettségizik, és immáron biztos, ebben az irányban szeretne tovább tanulni. Rendkívül fontosnak tartja az oktatást, jelenlegi célja, hogy tudósíthasson egy ismeretterjesztő médiumnak, amely a föld geológiai értékeire fókuszál. Szeretné, ha ezáltal minél több ember szeretné meg a földrajzot és az ásványokat, hiszen a földtudományokban található lehetőségek száma végtelen.

(Molnár Blanka)

NEM CSAK DÖMBÖK RAJZOLGATÁSA

NAP, MINT NAP HASZNÁLUNK TÉRKÉPET - ANNAK DIGITÁLIS VAGY PÁPÍR ALAPÚ VÁLTOZATÁT. ÉS HÁNYSZOR NÉZTÜNK A PÁPÍR „MÖGÉ”? HOGYAN ZAJLIK EGY TÉRKÉP KÉSZÍTÉSE, MILYEN MÉRÉSEKET KELL ELVÉGEZNI, EGYÁLTALÁN A RÉGI, RAJZOLT KÉPEKHEZ KÉPEST, HOGYAN TERVEZIK MEG MANAPSÁG AZ IRÁNYADÓKAT? KULCSÁR HAJNALKÁVAL, AZ ELTE HALLGATÓJÁVAL BESZÉLGETTEM A KARTOGRÁFIÁRÓL.

Hajni kiskorában is nagyon szerette a földrajzt. Eleinte geológus szeretett volna lenni, ezért ment az ELTE Természettudományi Karára. „Földtudományi BSC-re jelentkeztem, melynek öt szakiránya van: meteorológia, geofizika, geológia, geográfia és a térképészet. Igazából egy kicsit mindegyikből tanultam, de nekem, mint akkor kiderült, inkább a térképészet fekszik, mintsem a geológia. Ehhez a szakmához elengedhetetlen a matematika a pontos számítások miatt, az informatika a tervezés miatt, és a földrajz. Legyen az természet- vagy településföldrajz, pontosan ismerni kell. Ezek mind-mind kellene egy térképész munkájához. Szerencsére, nekem mindhárom feltétel adott volt, így elég hamar nem csak szakmámmá, hanem a hivatásomná lett.”

A térképészek munkája nem is olyan egyszerű, mint amilyennek látszik. Egy elég sokrétű mesterségről van szó. „A feladatkörünk nagyon szerteágazó, nehéz egy mondatban megfogalmazni, nem véletlenül külön szakirány az egyetemen. Természetesen egy térképész nem úgy kell elképzelni, hogy csak folyókat és domborzati elemeket mér ki és tervez. Többféle különleges térképet készíthetünk, köztük például turistatérképeket, ahol teljesen más méretarányokkal és jelzésekkel

dolgozunk. Ezenkívül, jelen vannak a szimpla atlaszokban használatos ábrázolások is. De vannak ebben a szakmában olyanok, akikhez a geoinformatika közelebb áll, akik adatbázisokat építenek fel, vagy olyanok is, akik a műholdak által készített képeket elemzik. Egy térképész jóformán mindent képes ábrázolni.” Hajnalka még nem döntött, melyik irányba indul el, de azt megígérte, hogy két év múlva pontosan tudni fogja a választ. Az egyetemen is azért tanulnak mindenből egy kicsit, hogy jobban el tudják dönteni, mit is válasszanak.

A térképészet nem a legnőiesebb szakma, ezt Hajni is sokszor megkapta. „Jelenleg a férfiak vannak többen, de erősen dolgozunk rajta, hogy a nők is érvényesüljenek” – meséli mosolyogva. Magyarországon elég kevés térképész van, és nincs is nagy kereslet a szakemberekre. Azonban nem

kell aggódniuk a tanoncoknak, hiszen diploma után mindenki talál állást. „Az informatikai rész tud kompenzálni és ad egy kikaput a munkakeresésnél. Sokan inkább egy nagyobb informatikai cégnél helyezkednek el. De általánosságban igaz, hogykönnyű állást szerezni, nem kell igazán keresni. Mivel nagyon kevesen vagyunk, általában minket keresnek meg, én is kaptam már állásajánlatot.”

Keves embernek adatik meg, hogy ezt a hivatást válassza, és ők értékelik is a lehetőséget. A világunk felfedezésének fontos része, hogy lejegyezzük Földünk változó felszínét, mert mint minden tudományágban, ezek alapján következtethetünk a jövőre. És abba belegondoltál már, hogy térképészek nélkül hogy találnád meg egy ismeretlen helyen a legközelebbi Mektit?

(Kovács Orsi)

A DUE MÉDIAHÁLÓZAT IDÉN IS MEGHIRDETI TEHETSÉGGKUTATÓ DIÁKMÉDIA PÁLYÁZATÁT!

3 KOROSZTÁLYBAN

- általános iskola
- középiskola
- felsőoktatás

7 KATEGÓRIÁBAN

- diákújságíró
- diáklap
- diákrádió, diákrádiós
- diák-videóújságíró
- diákfotós
- online diákmédium
- mentor

Várjuk a pályamunkákat 2018. március 15-ig
a www.due.hu oldalon, kizárólag elektronikusan!

**Tárgyneremények és médiaképzési hozzájárulások
2 millió forint összértékben!**

Részletes pályázati kiírás, feltételek, tudnivalók: www.due.hu

BELÜGYMINISZTERIUM

NEMZETI
BÜNMEGELŐZÉSI
TANÁCS

A rovatot a Belügyminisztérium és a Nemzeti Bünmegelőzési Tanács támogatja.

NE DŐLJ BE!

Jön az új Jóbarátok film!

(NEM!)

2018 JANUÁRI HÍR, HOGY MEGJELENT A JÓBARÁTOK ÚJ MOZIELŐZETESE. A VIDEO A FACEBOOKON AZT ÁLLÍTOTTA, HOGY A SIKERES SOROZAT SZEREPLŐGÁRDÁJA EGY NAGY, EGÉSZESTÉS FILMHEZ ÁLLT ÖSSZE, ÉS A FILMET ÁPRILISBAN A MOZIKBAN IS LÁTHATOD. A VIDEO WILL FERREL AMERIKAI SZÍNÉSZ OLDALÁN JELENT MEG.

Természetesen az oldalt hamarosan átnevezték (merthogy sosem volt a színész valódi oldala), majd törölték azt. Az ügyesen összevágott videónak pedig körülbelül annyi köze volt egy közelgő hollywoodi szuperprodukciónak, mint teknősnek az akadályfutó világbajnoksághoz. És bármekkora bődületes baromságnak tűnik egy ilyen kamuvideo, amiről tisztán és elsőre is kivehető, hogy átverés, ez a tény nem akadályozta meg a Facebook használatában, hogy a törlés előtt 600 ezren kedveljék, 700 ezren megosszák és több mint 56 millió megnézzék az „előzetest”.

Ha ezen a híren egy jót mosolyogtál, mondunk egy komolyabbat. 2017 novemberében terjedt el egy alkalmazás, ami ártatlan, gyermeki tréfát kínál a szolgáltatásként. A vásárló megadott egy telefonszámot, méghozzá annak a telefonszámát, akit meg akart viccelni. Ezután egy +3650-es körzetszámmal ellátott telefonszámról hívás érkezett a „megviccelt félhez”, aki valamilyen kamu információt hall. Volt, akit azzal kerestek meg, hogy nem fizette be a gyorsajtásért kiküldött csekket, de akadt olyan is, akivel azt közölték, hogy autójával összetörték egy másik járművet. Az átverők egy listából választhatták ki az előre definiált átverés szövegét, majd megadják az áldozat telefonszámát, az applikáció pedig tárcsáz és rögzíti a hívást, majd elküldi a

felvételt a megrendelőnek. Olyan is volt, akit azzal vádoltak meg, hogy feljelentést tesznek ellene, mert túl hangosan ugat a kutyája, vagy tudják, hogy megcsalja a feleségét.

Az átverés ártatlannak tűnhet, de nem az. Amíg az első esetben csak elvett 3 percet az életedből egy láthatóan 20 évvel ezelőtti sorozatból összevágott kamuvideo (és maximum az ismerőseid előtt felépített renomédat rombolod annak megosztásával), addig az utóbbival maradandó sebet okozhatsz másoknak. Ahogyan te is lehetsz áldozat, ha teret adsz az átveréseknek.

De nyugi, többek között ez ellen küzd a DUE Médiahálózat a Belügyminisztériummal, a Nemzeti Bünmegelőzési Tanáccsal és a Rendőrséggel közösen elindított Ne dőlj be! programja és a Ne dőlj be! teszt

is. Utóbbi egy három fordulós verseny, melyen akkor vehetsz részt, ha 12 és 24 év között vagy és úgy érzed, tájékozott vagy a bünmegelőzés témakörben -- vagy épp szeretnéd kideríteni, mennyit tudsz. Az első forduló máris jó felmérő lehet, és csak egy online tesztet kell kitölteni hozzá a www.nedoljbeteszt.hu oldalon. Ha kellő pontszámot gyűjtesz be az 50 másodperces kérdések megválaszolásával, továbbjuthatsz a második körbe, ahonnan egyenes az út a döntőbe, amit 2018. május 11-én tartunk a jubileumi, 25. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon. És hogy csak tudd, mennyire megéri játszani: a verseny győztese egy lappal, a második és a harmadik helyezettje pedig 1-1 okoseszközzel lesz gazdagabb. Na meg azzal, hogy kevésbé dől be.

SZABÓ SIMON:

„A PÉK SEM MINDEN REGGEL LELKESEDIK AZÉRT, HOGY SÜTHESSEN HATSZÁZ ZSEMLÉT”

HAJNAL TÍMEÁT NEM SIKERÜLT MEGDÖNTENIE, DE A RED BULL PILVAKER REKORDOKAT DÖNTÖGET A RENDEZÉSE ALATT. A DUE NAGY MAGYAR FILMTESZTJÉNEK MŰSORVEZETŐJÉVEL, SZABÓ SIMONNAL BESZÉLGETTEM.

2018-BAN NEM LESZ PILVAKER. HOGY LÁTOD, JÖVŐRE MÁR SIKERÜL MEGUGRANI A PILVAKERREL AZT A LÉPCSŐFOKOT, AMITŐL MÉG NAGYOBB DURRANÁS LESZ AZ ELŐADÁS?

Két nappal ezelőtt kezdtünk el a színpadképpel és a technikai részletekkel foglalkozni. Már most ígéretesnek tűnik 2019. március 15-e. Rengeteg ember dolgozik rajta. Nincs mese, biztos, hogy megugorjuk. Nem áruhatok el sok kulisszatitkot a projektről, még képlékeny például az is, hogy kik lesznek a produkcióhoz csatlakozó előadók.

VAN TÁRSADALMI FELELŐSÉGE EGY RENDEZŐNEK?

Hatalmas. Ahogy megnyilvánul magánszemélyként, az is fontos, amellett, hogy a munkájában mit ábrázol. Ha az ember szerzői rendező, olyan filmekkel, színházi darabokkal dolgozik, melyeket ő talál ki, akkor nehéz véka alá rejteni, amit az aktuális életről gondol. Nekem is mindig van egy töltet a filmjeiben, de ezek maguktól jönnek. Egy szelepként kell kezelni a művészetet, mert vannak dolgok, amik felgyülemlenek benned és ki akarod őket nyilatkoztatni. Úgy gondolom, akkor vagy igazán szerencsés, ha ezt a művészetet keresztül tudod eljuttatni az emberekhez. Azokat az értékeket pedig, melyeket így nem lehet, a gyerekeidnek adod át a nevelésük közben.

HA MÁR GYEREKEK, ÉRTÉKEK ÉS NEVELÉS. AZT NYILATKOZTAD, HOGY A KÖRMENDI IDŐSZAK ALATT NEM VOLT KÖNNYŰ GYERMEKKOROD.

Valóban, de nem fogom fel annyira drámaian. Volt hol laknom, volt cipő a lábamon, volt mit ennem, éltek a szüleim. Abban a tekintetben volt nehéz, hogy nem voltam egyszerű gyerek, mert nem szívesen hallgattam senkire, mentem a saját fejem után, jobban tudtam mindent, mint a felnőttek. Valahol mégis azt gondolom, ez tett olyanná, amilyen vagyok. Egy 14-15 éves gyereknek az a fél év örökkévalóság, mikor az osztálytársai zaklatják. Velem is így volt ez, mikor Körmentre jártam, de soha nem vertek meg igazán. Muszáj hozzátenni, hogy én magam is elég szemét voltam, szerettem heccből hülyeségeket csinálni.

MI ZAJLIK EGY BÁNTALMAZÓ GYEREK FEJÉBEN?

Nem biztos, hogy egy gyerek érzi ennek a súlyát. Azzal, hogy ő népszerűbb és jól

röhögnek az osztálytársai azon, hogy ő mit szemétkedik, nem biztos, hogy felfogja, mit tesz. Főleg, ha ezt nem magyarázza el neki egy felnőtt, sőt, sok esetben nem is tudnak ezekről az illetékesek. Ez az a pont, ahol elcsúszhat a történet. Baj, ha az ilyen esetek nem derülnek ki, mert a gyerek fél attól, hogy utána esetleg újra bántják. Nem vagyok büszke, hogy ilyet csináltam, de arra igen, hogy ráébredtem, ez nem egy normális út. Rájöttem, hogy gusztustalan dolgokat tettem.

MIT TANÁCSOLNÁL AZOKNAK A GYEREKEKNEK, AKIK EGY ILYEN TÖRTÉNET ÁLDOZATAI?

Nyissák ki a szájukat és nagy hanggal mondják el a szüleiknek, osztálytársaknak, pedagógusoknak. Nem szabad félni, hogy bármilyen megtorlás következik, mert ez nem valószínű. Ha az áldozatok hallatják a hangjukat, kiírják például Facebookra és erről értesülnek az emberek, remélhetőleg lesz valaki, aki segíteni fog. Az emberek nagy százaléka csak szemellenzövel

AZ APA-SZEREPEL MELLETT SZÍNÉSZKÉNT ÉS RENDEZŐKÉNT DOLGOZOL. MELYIKBEN ÉRZED JOBBAN MAGAD?

Nincs olyan, hogy az egyik közelebb állna hozzám. Próbálok lavírozni, hogy mindig jól érezzem magam abban, amivel épp foglalkozom. Ha olyan darabbal kell dolgozni, amit nem élek meg, akkor nem érzem jól magam. Például az előbb kaptam egy üzenetet, hogy egy kanadai sorozatban testőr lehetnék. Ugyan ez első körben még „csak” egy válogatás, de már most vissza kell jelezni, hogy elvállalnám-e. Ahhoz, hogy döntsek, át kellett nézmem, mit csinál ez a testőr. Ha csak áll egy ajtóban, akkor nem biztos, hogy rámennék a szerepre, de azt írták, hogy lenne 6-7 mondat angol szövege is és egy újraélesztési jelenete, amivel már érdekesebb a történet.

Rendezőként, ha nem tudod száz százalékig beleélni magad, akkor nem rajongsz a munkáért. Gondolom, ez nem csak rám igaz, a pék sem minden reggel lelkesedik azért, hogy süthessen hatszáz zsemlet.

TUDSZ KONKRÉT PÉLDÁT MONDANI, HOGY MI AZ, AMI TELJESEN TÁVOL ÁLL TÓLED RENDEZÉSBEN?

Nem rendeznék kampányfilmet, nem szerepelnék szexuális tartalmú filmekben. Vannak erkölcsi határok, amiket az ember meghív magának. A szinkronszínészettel próbálkoztam párszor, de nem tetszett. Futószalagnak éltem meg, mert gyorsan bezavartak egy szobába, senki nem mondta el, hogy mi miért történik, csak azt éreztem, hogy ledaráltatták velem, aztán szevasz.

MILYEN KIHÍVÁSOKKAL SZEMBESÜLSZ LEGGYAKRABBAN RENDEZŐKÉNT?

A rendezésig eljutni egy ördögi körben való helytállás. Pénzt kell szereznem egy kisfilmre, meg kell teremtenem a céges háttérrel, azt fenn kell tartanom. Amikor eljutsz a megvalósításig, az a fő kihívás, hogy lásd, a színészek az adott szituációban hogy és mit fognak csinálni, illetve hogyan kéne mindezt rögzíteni. Itthon a klasszikus értelemben vett rendezés – hogy hetente felhív 3-4 producer és azt mondja, figyelj most lenne itt egy forgatókönyv, meg kéne csinálni – nálam nem érvényes. Nem tudom, hogy van-e olyan rendező jelenleg az országban, akit hetente hívogatnak és mindig van melője. A reklámokkal kapcsolatban ez a szám még rendszerben is lenne, oda engem is szoktak hívni, de az nem alkotó, művészeti tevékenység.

NEM LEHET ÖSSZEVONNI A KETTŐT?

Nehéz úgy. Van, mikor azért hívnak el reklámmot rendezni, mert olyan stílust szeretnének, amit képviselek, de ha éppen egy hashajtó reklámra kérnek fel, azt furcsának gondolom.

MENNYIRE ENGEDHETED MEG MAGADNAK SZÍNÉSZKÉNT, HOGY EGY SZEREPE KÖZBEN ÁTÉLD AZ ÉRZELMEKET?

Egyszer teljesen kiborultam, mert annyira átéltem azt, hogy egy filmben megölik a bátyámat. Ott bögtem a stáb előtt. Ilyen érzésem máskor nem volt, de az a jó, ha egy színész teljesen átlényegül attól a ponttól, hogy belép a színpadra addig, amíg ki nem lép.

VAN ÁLOMSZEREPED?

Nincs. Az az álomom, hogy amíg élek, mindig legyen olyan karakter, akit rám tudnak sózni, mert az az elismerés, ha egy pálya folyamatos. Szeretem, mikor nem a skatulyaszerepeket kapom meg. Például Tóth János c. sorozatban pszichológust kellett alakítanom, és a visszajelzések alapján mindenkinek bejött.

NYITNÁL KÜLFÖLD FELÉ?

Nekem kényelmes és tökéletes itthon. Most jön ki például a Red Sparrow Jennifer Lawrence-szel. Voltak Magyarországon, elmentem itthon egy válogatásra és hívtak, hogy menjek forgatni. Miért mennék én, ha Hollywood jön a lábaim elé?

SZÜKSÉG VAN A MAGYAR FILMEK NÉPSZERŰSÍTÉSÉRE A FIATALOK KÖRÉBEN?

Mindenféleképpen, mert nagyon le vagyunk maradva a saját ország rajongása a saját filmek területén. Izlandon körülbelül tíz film jön ki évente, majd nem mindet megnézik a mozikban. Itthon az lenne az ideális, ha az ország 15%-a mindig megnézne egy magyar filmet. Ehhez azonban szükség van mozikra, jó magyar filmekre, és a fogyasztók költőpénzének növekedésére. Nem mindig engedheti meg magának ugyanis egy fiatal, hogy elmenjen moziba. Nem tudom, miért nem jutott még senkinek eszébe, de ha megtehetném, üzemeltetnék egy olyan mozit, ahol csak magyar filmek mennek, nem csak a mai, moderneket, hanem az 1900-as évek elején készültet is. Hívnék iskolákat, óvodákat, rajzfilmeket vetítenék neki.

vonul az országban. Ha én villamossal utazom és ilyen látok, akkor bebeszélök.

MIT GONDOLSZ, MIKOR KELL ERRŐL A GYEREKEKKEL ELŐSZÖR BESZÉLNI?

Sajnos a kisfiammal erről már 3 éves korában kellett beszélnem. Az óvodában volt két olyan fiú, akik kipécézték a gyerekeket és kék-zöld-lilára rugdosták a sípcsontjaikat. Kis csínytevések történtek, fogalmaztak az aktuális óvónénik. Eljött a pillanat, mikor le kellett ülnöm a gyerekekkel és elbeszélgetni vele. Gondolj bele, milyen érzés, mikor egy hároméves gyereknek kénytelen vagy ezt elmagyarázni, hogy működik ez a történet. Mit tudsz ekkor mondani? Csak azt, hogy véd meg magad, de te soha ne kezdeményezz. Nagyjából így lehetett megoldani a helyzetet, majd elhozni az óvodából, mert nem értették meg a pedagógusok, hogy nekik hatással kéne lenniük erre a két gyerekre és a szüleikre. Tehát nem lehet elég korán kezdeni.

A NŐI SÖR MEGALKOTÓJA

GONDOLKOZTÁL MÁR AZON, HOGY A MIKROSZKOPIKUS ÉLET IS VAN OLYAN ÉRDEKES, MINT A FELNAGYÍTOTT VÁLTOZAT? UGYANÚGY HALNAK ÉS ÉLEDNEK ÚJRA DOLGOK, MINT PÉLDÁUL AZ ÉLESZTŐ. EZ A SÖR EGYIK ALAPELEME. ÉS NEM CSAK ÉLESZTŐ. HANEM ÉLESZTŐ GOMBA. PONTOSABBAN GOMBÁK, MERT EBBŐL IS VAN RENGETEG. AZ IFJÚSÁGI BOLYAI-DÍJAS RIMASZOMBATI FRUZZSINÁNAK, A DUE MÉDIAHÁLÓZAT TUDÓS CSAJOK TEHETSÉGGONDOZÓ KÉPZÉSSOROZATA EGYIK ELŐADÓJÁNAK IS VAN ÉLESZTŐ GOMBÁJA, AMIT GONDDAL NEVELGET. EGÉSZEN ANNYIRA, HOGY MEGALKOTTA VELE A KALÓRIASZEGÉNY GYÜMÖLCSÖS SÖR ALAPÉLESZTŐJÉT. FRUZZSI ELVISZ MINKET AZ EUKARIÓTÁK VILÁGÁBA ÉS SEGÍTSÉGÉVEL EGYÜTT MERÜLHETÜNK EL A BIKÉMIA BUGYRAIBA.

TISZTÁZZUK: MIÉRT NEVEZED ÉLŐLÉNYNEK AZ ÉLESZTŐT, HISZEN MÉG SZÖRE SINCS?

Az élesztőgomba egy mikroorganizmus, nem lehet szabad szemmel látni, egy egész új világba csöppenhetünk bele, ha előhúzzuk a mikroszkópot. Ezt az anyagot már az ókorban is ismerték és előszeretettel használták különféle fermentációs (erjesztéses) folyamatokhoz, köztük a sör, bor illetve a kenyér készítéséhez is. Ezen kívül, a mikrobiológusok kedvence, hiszen ez egy modellszervezet. Alapfolyamatokat lehet rajta modellezni. Akár klinikai kutatásokban is lehet „őt” használni. Ez egy eukarióta, könnyen szaporodik, és könnyű a fenttartása, tehát ideális kutatási célokra.

HOGYAN ALAKULT KI BENNED A BIOLÓGIA ÉS A KÉMIA IRÁNTI SZENVEDÉLY?

Régen állatorvosnak készültem. Rendszeresen összegyűjtöttem a békákat az udvaron, és azt figyeltem, hogyan viselkednek, ha közeledik az eső. Természetesen ennél markánsabban is érdeklődni kezdtem a két természettudományi tárgy iránt, de ez már inkább a gimnáziumi éveimre

tehető. Nagy hatással volt rám minden, ami mikro. Így jutottam el a Debreceni Egyetem biomérnöki szakára, ahol idén januárban vehettem át a diplomámat.

PONTOSÍTSUK, MIT CSINÁL EGY BIOMÉRNÖKI!

Nagyon egyszerűen úgy lehet megfogalmazni, hogy ő egy vegyész-mérnök, aki a biológiát – leginkább a mikrobiológiát – is jól ismeri. Nemcsak antibiotikumokat állítunk elő, hanem például emlőssejtek felhasználásával készítünk különféle immunológiában használatos anyagokat. Az immunológiában jól ismert antitesteket ma már nem csak állatok immunizálásával, hanem emlőssejtek fermentációjával is ki tudjuk alakítani. A sejteket arra kell bírunk, hogy valamilyen terméket állítsanak elő, ami az emberek számára fontos.

MESÉLJ EGY KICSIT ERRŐL A BIZONYOS NŐI SÖRRŐL!

A kutatói létnek fontos része, hogy kiszűrjük azt, ami érdekel. Ezen belül tudnunk kell az adott témában kérdéseket feltenni, ami elindíthat egy pályán, például saját kutatást inspirálhat. Velem is így történt: elkezdtem tanulmányozni a sörélesztők evolúcióját. Ez adta az ötletet, hogy egy egyedülálló

sörélesztő koncepciót alkossak meg. A női sör erős kifejezés, hiszen ez még nem késztermék. Lényege az, hogy egy speciális molekuláris biológia-eszközzel alakítanék ki egy sörélesztőt. És ez a fajta inkább a nőket célozná meg. Ezzel a jelzővel mindenkinek üzeni szeretnék, hogy attól senki nem veszíti nőiességéből, ha megiszik egy pohár, vagy akár korsó sört. Én az egyenlőség híve vagyok. Természetesen a férfiak is ihatnának belőle. Ez a sör egy ale jellegű, gyümölcsösebb ízvilágú, kalóriaszegényebb ital lenne, ugyanis semmilyen izfokozót nem tartalmazna, mert az plusz kalóriával jár.

MIK A JÖVŐBELI TERVEID? LÁTNI FOGUNK RIMASZOMBATI FRUZZSINA ÁLTAL KÉSZÍTETT SÖRÖKET A POLCOKON?

Nem mondom, hogy nem fordult meg a fejemben, hogy elkészítem. Ennek a projektnek az egyik legnagyobb buktatója, hogy az előállítás igen költséges. Jelenleg arra koncentrálok, hogy BME-n a mesterképzést elkezdjem, illetve szeretnék még többet gyarapodni, még több tudást magamra szedni és több versenyen, megpróbáltatáson részt venni.

(Kobl Adri)

LÁTTUK, AMIKOR ÉSZAK-KOREÁBAN ROBBANTOTTAK

STÍLUSOSAN EGY BARLANGBAN KAP HELYET A KÖVESLIGETHY RADÓ SZEIZMOLÓGIAI OBSZERVATÓRIUM, MELYEK VEZETŐJE DR. KISZELY MÁRTA. A DUE TUDÓS CSAJOK SZOROZATÁNAK ELŐADÓJÁVAL MAGYARORSZÁG SZEIZMOLÓGIAI AKTIVITÁSÁRÓL BESZÉLTÜNK, MESÉLT ARRÓL, HOGY KAPCSOLÓDIK A SZEIZMOLÓGIA AZ ATOMCSEND EGYEZMÉNYHEZ, ÉS AZT IS KIDERÍTETTÜK, HOGY MIÉRT JÓ, HA EGY SZENVEDÉLY HOBBI MARAD.

HOGYAN KELL ELKÉPZELNI EGY NAPJÁT A SZEIZMOLÓGIAI RÉSZLEGEN?

Alapfeladatunk az, hogy a földrengések jeleit figyeljük. Magyarországon több mérőbázis van, ami mindennap szolgáltatja a különféle értékeket a központ felé. Ezeket mi egy térképen jelöljük, kiszámítjuk, majd kiértékeljük. Jegyezzük az aktivitásokat úgy, mint egy évkönyvben. Ennek segítségével tudjuk például azt is megmondani, hogy hazánkban a legerősebb rengés 1763-ban Komáromban volt, ahol a Richter-skála szerinti 6,3-as földrengést regisztráltak. Tehát a régmúltat is kutatjuk, ugyanis csak úgy tudunk következtetni a jövőre.

MI A HELYZET A HAZAI SZEIZMOLÓGIAI AKTIVITÁSSAL?

Az itthoni helyzet igazán nyugodt. Ezen a területen nem kell számítani 6,5-ösnél nagyobb rengésre. Ennek az az oka, hogy ezen a lemezen, amin az ország húzódik (tehát az afrikai és eurázsiai lemezek) nagyon lassan mozognak. Ezenkívül az eurázsiai lemez ezen részén mikrolemezek vannak, amik apró billenő mozgást végeznek. Röviden

kifejezve, mi nem húzódunk szubdukciós zónán, nem itt érnek össze lemezek.

NEM TIPIKUS NŐI MUNKAKÖRRŐL VAN SZÓ. HOGYAN KERÜLT MÉGIS ERRE A VÁLASZTÁSÁRA?

Igen, ez így van, de én makacs voltam, csillagász akartam lenni, ezért az ELTE földtudományi szakára mentem. Aztán eljött az idő, hogy szakosodnunk kellett, én pedig időközben úgy határoztam, hogy nekem a csillagászat csak hobbi marad, mert úgy sokkal jobban tudnám élvezni. Illetve, időközben megkedveltem a földtudományok ezen részeit. Hozzá kell tenni, hogy az intézményünk névadójának is két szakterülete volt. Doktori után kerültem az obszervatóriumba, ahol jelenleg is tizenötön dolgozunk.

MI AZ ÖN FŐ SZAKTERÜLETE?

Ez kissé mókás, mert kapcsolódik a történelemhez. A fő témám a földrengések és robbantások elkülönítése, ugyanis ezeket a mérőműszerek közel ugyanolyan érzékelik. Műszereink annyira érzékenyek,

hogy az észak-koreai atomrobbantást is érzékelték. Ezek a műszerek akkor kezdtek el így fejlődni, amikor az atomcsend rendeletét bevezették. Minden ország tovább kísérletezett titokban, és ezt minél finomabb műszerek kiépítésével szerették volna megakadályozni, ami sikerült is. Rengeteg bányarobbantó mesterrel vagyok napi kapcsolatban, akik jelentik, hogy mikor tevékenykednek, így mi el tudjuk végezni a számításainkat úgy, hogy tudjuk, mi lehetett egy-egy osztályidegen rengéshullám.

MI A HELYZET A FIATALOKKAL, MENNYIRE ÉRDEKLI ŐKET EZ A SZAKMA?

A technikai fejlődésnek köszönhetően azt látom, hogy a folyamatosan újabb és újabb érdeklődő generáció nevelődik ki. Ez azért is jó, mert nálunk 3 éves projekteket tudnak megpályázni és részt venni bennük. Hozzá kell tenni, hogy nagyon sokan külföldre mennek, és kihasználják az Erasmus program által nyújtotta lehetőségeket. Ami borzalmasan nagy előny. De egy idő múlva vissza fognak jönni, ez biztos.

(Kobl Adri)

A készpénz ideje lejárt

PÉNZÜGYES ROVATUNKBAN MINDEN HÓNAPBAN KÖZELEBB HOZUNK HOZZÁD EGY ELSŐRE BONYOLULTNAK TÚNÓ, DE NAGYON FONTOS PÉNZÜGYI TERÜLETET, HOGY BEBIZONYÍTSUK: EZ NEM CSAK A FELNŐTTEK TEREPE. EBBEN A HÓNAPBAN A BANKKÁRTYÁK VILÁGÁBAN MÉLYEDTÜNK EL, SEGÍTSÉGÜNKRE PEDIG HORNUNG ÁGNES, A NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM PÉNZÜGYEKÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁRA VOLT. AHOGY Ő FOGALMAZOTT: A PAYPASS-KÉPES TELEFON A JÖVŐ.

A DEBIT ÉS A CREDIT – MI A KÜLÖNBSÉG?

Bankkártyából kétféle van: debit- és creditkártya, azaz betéti és hitelkártya. Az elsőt egy folyószámla megnyitásakor kapjuk (vagy kérjük), és többek között a kártyás vásárlásokat (üzletekben vagy az interneten) intézhetjük vele a számlán rendelkezésünkre álló vagyon erejéig. Ennek költségei (éves kártyadíj, tranzakciós díjak) alacsonyabbak, mint a hitelkártyaé, és segítségével könnyen tudunk készpénzt is felvenni.

Hitelkártyával viszont már nem csak a számlán található saját pénzünket költhetjük el, hanem a kártyához kapcsolódó hitelkeretet is – tehát az aktuális költségeinkhez rögtönzött hitelt ad a bank, így átmenetileg nem a saját pénzünket használjuk. „Ebből kifolyólag a hitelkártya igénylésnek szigorúbb feltételei vannak. Egyrészt csak 18 év feletti lehet igényelni hitelkártyát, másrészt a hitelkártya igénylésekor megnézik, hogy hitelképes-e az, aki a kártyát igénybe kívánja venni. Mit jelent a hitelképesség? Megvizsgálják a kérelmező anyagi helyzetét: pl. van-e rendszeres jövedelme, képes-e arra, hogy a felhasznált hitelkeretet visszafizesse a banknak” – mondta Hornung Ágnes.

A hitelkártya-szolgáltatás egyértelműen költségesebb a betéti kártyánál: magasabb az éves kártyadíj, a felhasznált hitelkeret után változó, de általában igen magas kamatot kell fizetni, ha az előírt határidőre nem kapja vissza a bank a pénzt, illetve nagyon

költséges a készpénzfelvétel. Emellett persze vannak előnyei: ha figyelünk a határidőkre, akár kamatmentesen is használhatjuk a bank pénzt, vannak visszatérítési programok stb.

Középiskolásoknak (a 18. kor betöltéséig) a betéti kártyás folyószámla érhető el. Egyes bankok speciális diákcsoportot is létrehoztak tekintetbe véve, hogy a tanulóknak általában még nincsen állandó keresetük – de erről majd később.

KELL EZ NEKEM?

Kell. A bankkártyás fizetés sok szempontból előnyösebb, mint a készpénzes. Praktikus, hogy kevesebb helyet igényel, mint egy köteg bankó és egy zsák apró (ami amúgy is mindenkit zavar, és legtöbbször csak le akarja passzolni). Ráadásul, a készpénz ellenétben, ha a kártyát ellopják, le lehet tiltani, így nem vesz el a zsebpénz. A legtöbb banknál ezt már egy applikáción keresztül is meg lehet tenni, azonban érdemes elmenteni a bank 0-24-es telefonszámát, hogy azonnal tudjunk cselekedni, amint észrevettük a hiányt.

„Ma már Magyarországon nagyon elterjedt a bankkártyás fizetési mód. A pénzügyi szolgáltatások terén Európában mi a fejlettebb országok közé tartozunk” – véli az államtitkár. Az érintésmentes fizetési mód (paypass) bevezetése óta ez még egyszerűbb. Általános tévhit, hogy ennél a módszerrel (paypass) többször vonják le az összeget, ha a terminálon hagyjuk a

kártyánkat. Természetesen ez nem igaz: a bankoknak is érdeke a biztonságos és megbízható rendszer kiépítése, mivel nem csak az államnak, de nekik is plusz költségekkel jár, ha az emberek készpénzt használnak, így a technológia folyamatos fejlesztésével próbálják a felhasználókat az elektronikus fizetésre biztatni.

KÁRTYA UTÁN TELEFON

Amerikában és Kínában már teljesen elfogadott az okostelefonnal való fizetés, és Európában is egyre jobban terjed. Az NFC technológiát kihasználva egy app segítségével a telefonunk is képes paypassos kártyaként funkcionálni – Hornung Ágnes szerint ez a jövő. (Az NFC (Near field communication) egy rövid hatótávú kommunikációs szabvány okostelefonok és mobilkészülékek között, egymáshoz érintéssel vagy egymáshoz nagyon közel helyezéssel létrejövő rádiós kommunikációra.)

Az elektronikus fizetési módok megjelenésével a készpénz használata egyre jobban háttérbe szorul. Pár generáció kérdése, és valószínűleg már egyáltalán nem is lesz lehetőségünk fizikailag kezünkben tartani vagyonunkat. De nyugalom: sem a bankoktól, sem az elektronikus vásárlástól nem kell tartanunk. A biztonság kulcsa itt is a megfelelő tájékozódás, és – többek között – a PIN-kódok fejből tartása.

Kártyázzunk!

NAPJAINK FONTOS KELLÉKE A BANKKÁRTYA, HISZEN KÉNYELMES A HASZNÁLATA, ÉS HALAPUL EGY A ZSEBÜNKBEN, AZ NAGYBAN SEGÍTI A HÉTKÖZNAPOKAT, MINDENNAPI ÉLETÜNKET, MENTESÍTI A KÉSZPÉNZ HASZNÁLATA ALÓL, NEM KELL BAJLÓDNUNK A FÉMPÉNZEKKEL SEM.

A bankkártyákhoz a legtöbb esetben éves (időnként havi) költség tartozik, amely bankkártya típustól függően akár az évi ötezer forintot is elérheti. A bankkártya költségei gyakran függenek a bankkártya típusától is. A betéti és hitelkártya csoportosítás mellett van egy másik csoportosítás is, amelyben a két legismertebb kártyatípus az elektronikus és a dombornyomott kártya. Az elektronikus kártya, amint a neve is mutatja, csak akkor használható, ha van online összeköttetés a kártyát kibocsátó bankkal. A dombornyomott kártya is működik ugyanúgy, mint az elektronikus, ugyanakkor online kapcsolat

hiányában is használható, bár ezzel a funkcióval manapság ritkábban találkozunk.

MIÉRT JÓ A BANKKÁRTYA?

A bankkártyával történő vásárlás ma már nagyon gyors, egyszerű és biztonságos. Magyarországon az utóbbi pár évben szinte robbanásszerűen elterjedtek a csak érintéses (paypass) bankkártyák, ami a lehető legrövidebbre csökkentette a fizetési folyamatot: a kártyát a terminálhoz érintve már meg is történt a fizetés. Magyarországon 5000 forintos összegig nincs szükség PIN kód megadására sem. Nagy előnye a készpénzzel szemben, hogy lehet vele interneten fizetni,

elvesztés vagy ellopás esetén le lehet tiltani, értesítőt kaphatunk a tranzakciókról SMS-ben, vagy az internetbankon követhetjük azokat, így a költségeink jobban tervezhetővé válnak. Bankkártyával kényelmesen vásárolhatunk itthon és külföldön, a bank a kártyás vásárlásért nem számít fel díjat.

MENNYIRE BIZTONSÁGOS A BANKKÁRTYA HASZNÁLATA?

A beépített biztonsági azonosítók miatt, és körültekintő használat esetén biztonságos fizetési mód. Az érintéses kártya egy pillanatra sem kerülhet ki a kártyabirtokos kezéből, egy vásárlás összege pedig nem vonható le kétszer, hiszen miután teljesült a fizetés, a terminál hangjelzéssel ad, majd kikapcsol. Sose tartsuk a bankkártya mellett a PIN kódunkat!

MIT KELL TENNI, HA A BANKKÁRTYÁDAT ELVESZÍTETTED VAGY ELLOPTÁK?

Először is ne ess pánikba! A legfontosabb, hogy azonnal le kell tiltanod a bankod ügyfélszolgálatán telefonon keresztül vagy személyesen. Így érdemi veszteség nélkül megúszhatod, hiszen legfeljebb 15 000 forintnyi kárt kell a számlatulajdonosnak vállalnia, amely időben történő letiltással teljesen elkerülhető. Akkor is érdemes tiltani, ha SMS-üzenet révén olyan jelzést kapsz, hogy a kártyáddal más kísérelt meg fizetni – ez esetben azonnal hívd a bankodat! Figyelj a kártyádra, ne hagyj őrizetlenül, ne add oda senkinek!

TUTI TIPPEK

- Bankkártya igénylés előtt gondold át, hogy mire és hogyan fogod leginkább használni a kártyádat: bolti, vagy csak internetes vásárlásra, külföldön vagy belföldön – ezeket azért érdemes tisztázni, mert az elektronikus kártyák díja általában alacsonyabb, mint a dombornyomott kártyáké.
- Hitelkártyát csak akkor igényeld, ha folyamatosan figyelemmel tudod kísérni költségeidet, és a felhasznált összeget határidőben vissza is tudod általában fizetni. Fontos, hogy a hitelkártya nem készpénzfelvételre való: azért ugyanis a bank jelentős plusz költséget számol fel, kizárólag vészhelyzetben érdemes készpénzt felvenni vele.
- A hitelkártyákhoz sokszor külföldi utasbiztosítás is kapcsolódik –

érdeemes annak feltételeivel indulás előtt tisztában lenni és a biztosító elérhetőségét is magunkkal vinni.

- Mentsd el a telefonodba a bankod ügyfélszolgálatának számát, így ha megtörténik a baj, és le kell tiltanod a kártyádat, azt gyorsan meg tudod tenni!
- Ha mailben, levélben vagy személyesen valaki a kártya PIN kódját kéri banki adategyeztetésre hivatkozva, biztosak lehetünk benne, hogy csalóról van szó! Soha ne adjuk ki a PIN kódunkat!
- A PIN kód gyakran választható: soha ne válasszunk 1234, vagy négy azonos számjegyet, illetőleg születési évünket.
- E-mailben soha ne adjuk meg a kártya hátulján található biztonsági kódot sem (CV vagy CVC), amelyet kizárólag biztonságos felületű internetes fizetésnél kérhetnek el.

A „ZENE” NYOMÁBAN

„AZ EGYIK PILLANATBAN MÉG TELJESEN NORMÁLISAN VISELKEDETT, A MÁSIK PILLANATBAN MAGÁBÓL TELJESEN KIVETKÖZÖTT. FÜGGETLENÜL ATTÓL, HOGY CSAK 50 KG VOLT, GYAKORLATILAG KETTŐ MEGTERMETT RENDŐRNEK NEHÉZ VOLT LEFOGNIA, ANNYIRA AGRESSZÍV VOLT” – MESÉLT A „ZENE” NEVŰ DROG HATÁSÁRÓL CSÁKÓ IBOLYA RENDŐR ALEZREDES, AKI MUNKÁJA SORÁN RENGETEG DROGFOGYASZTÓVAL TALÁLKOZOTT MÁR.

Egy videót nézünk közösen a szakértőnkkel. Rovarirtószerek, zsálya, körömlakkle mosó. Ezek mind hozzávalóként szerepelnek abban az interneten fellelhető kisfilmben, amelyben egy biofüvet gyártó dealer mindennapjait illusztrálják a készítők. Csákö Ibolya, elmondása szerint nem használná prevenció anyagként a videót, mert meggyőződése szerint ezek a tartalmak gyakorlatilag segítséget nyújtanak a fiataloknak abban, hogy miképp készítsék el a különböző anyagokat. Ugyanakkor azt is elmondta, ha ő látna egy hasonló filmet és azt hallaná, hogy rovarirtó, gyomirtó kerül a különböző anyagokba, akkor biztosan nem nyúlna ezekhez a szerekhez. Hiszen életellenes mérgekről van tulajdonképpen szó.

„Nem mindenki gondolná így elsőre, de én biztos megijednék. Hiszen, ha már rovarirtószert belekerülhet, ami nyilvánvalóan toxikus anyag, onnan egy lépés a más, káros új pszichoaktív anyagok vagy dizájner hatóanyagok elvtelen használata. A fogyasztó nem tudja, mit visz be ezekkel az anyagokkal.”

A rendőrség egyébként nagyon figyel erre, folyamatosan foglalja le az újabb és újabb anyagokat, majd szakértői véleményt kér róluk. „Amennyiben kiderül, hogy már listán lévő új pszichoaktív anyagról van szó, nincs további teendő a listázás szempontjából, de a büntetőeljárás megindítása ezekben az esetekben kötelező. Azonban, ha a szakértő azt mondja, ez az anyag még nincs rajta a listán, akkor a rendőrségnek van lehetősége jelzést

küldeni az arra illetékes hatóságoknak, hogy sürgősen vegyék fel ezt az szert a listára” – avatott be minket Ibolya a részletekbe.

Magyarországon 2012 óta működik ez a fajta szabályozás, de Európában még most sem mindenhol létezik ez a rendszer. Itthon ez azt jelenti, hogy az új pszichoaktív listát az Egészségügyért Felelős Államtitkárság kezeli. Ők azok, akik ezt a minisztériumi rendeletet módosítják a rendőrség jelzései alapján. Mikor először megjelent ez az új szabályozási mechanizmus, akkor még csak kormányrendeleti szinten érvényesíthették őket. 2015-től viszont épp azért, hogy gyorsabban tudjon reagálni a rendőrség a megjelenő anyagokra, ez megváltozott.

„Most már tényleg azt láthatjuk, hogy ha megjelenik egy új anyag az illegális forgalomban, akkor azt követően 1-3 hónap alatt listára is kerül, tehát bekerül a jogi szabályozás hatálya alá. Úgy gondolom, mindenképpen van hatása a rendszernek, nekünk, a rendőrség részéről pedig csak így van lehetőségünk arra, hogy ezt az anyagot lefoglaljuk, illetve fellépjünk a kereskedőkkel szemben.”

Az alezredek asszony szerint szerencsésnek mondható az a helyzet, ha egy szer felkerül a listára, majd tényleg ki is kopik a használatból. A rendőrség folyamatosan figyelemmel kíséri az anyagok mozgását és ha nagyon veszélyesnek ítélik az anyagot, akkor az illetékesek átteszik az úgynevezett kábítószer-listára. Ezt követően már

szigorúbb büntetőjogi következményei lesznek az adott anyag fogyasztásának, illetve a vele való kereskedelemnek.

Visszatérve a „zenehez”: „A zene éveken keresztül megmaradt a forgalomban, a fogyasztók nem mindennapi élményt éltek át a szer hatására. Persze, nem a szó pozitív értelmében, ugyanis, mikor az anyag hatni kezdett, rettenetes meleg kínozza őket és az utca közepén képesek voltak meztelenre vetkőzni, mert a bőrük alatt szaladgáló bogaraktól és kígyóktól mindenáron szabadulni akartak.

A NAGY DIÁK BÜNMEGELŐZÉSI TESZT

A DUE Médiahálózat tesztsorozatnak egy új témát érintő tesztje, a Ne dőlj be! január 25-én indult el. Az online kitölthető kérdések megválaszolására egyenként 50-50 másodperc áll a kitöltők rendelkezésére. A Belügyminisztérium és a Nemzeti Bünmegelőzési Tanács támogatásával, valamint az Országos Rendőr-főkapitányság Bünmegelőzési Osztály szakmai partnerségével létrejött Nagy Diák Bünmegelőzési Tesztet bárki kitöltheti, de a versenyben „csak” a 12-24 éves kor közöttiek vehetnek részt. Az online vetélkedő után a legügyesebbek továbbjutnak a későbbi fordulókba, ahol már élőben mérhetik össze tudásukat. Amellett, hogy érdekes kérdésekkel találkozhatok egy fontos és hasznos területről és egy izgalmas megmérettetésen is megmutathatod tudásod, a három legtöbb pontot szerző játékost és tudását értékes nyereménnyel díjazzuk. Sőt jegyet nyerhetsz a jubileumi 25. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválra, május 11-ére, mert aszervezők a második, illetve végső fordulót és az eredményhirdetést is a helyszínre tervezik.

Ha Ön vagy valaki a környezetében krízishelyzetben van, hívja mobilról is a 116-123 ingyenes, lelki elsősegély számot!

(Hanis Patrícia)

Természetesen, ezek nem valóságos lények, hanem az anyagtól kapott hallucinációk.”

Csákó Ibolya több ilyen, a „zene” hatása alatt álló egyénnel is találkozott már. Rémtörténeteket is ismer, melyekről a civilek sokszor semmit sem tudnak. „Öngyilkosságok, gyilkosságok, nemi erőszak? Ezekért is felelősek lehetnek a dizájn- és más drogok, illetve fogyasztóik.”

„Volt egy olyan esetünk, mikor egy nem magyar állampolgár hazánkban cannabist,

és dizájn drogok minősülő herbált fogyasztott együtt. Fél órán keresztül az egyik metróaluljáróban táncolt, borzasztóan jól érezte magát, majd levetkőzött meztelenre, vergődött és ezt követően ahogy látszódott, hogy kezd tisztulni az anyag hatása alól, felöltözött, elhagyta az aluljárót és 10 perc múlva öngyilkos lett.”

„Egy másik többször előforduló eset pedig, mikor ginát, vagy valamilyen legális gyógyszert kevernek a bulizó lányok italába, akik reggel arra ébrednek, hogy az

emlékeikből kiesett pár óra. Majd elkezdik érezni, hogy valami nincs rendben velük, és végül rájönnek, hogy megerőszkolták őket. Néhány esetben nem is maguktól jönnek rá, hanem az internetről tudják meg, hogy a leírt borzalmak valószínűleg velük történtek meg. Vagy képet látnak viszont magukról. Rendőrként, de anyaként még inkább nehéz ezekkel a tettekkel szembesülni. Itt a kortársak felelőssége is fontos a szülőké mellett. Jobban kell figyelniük egymásra, a fiataloknak is a társaikra.”

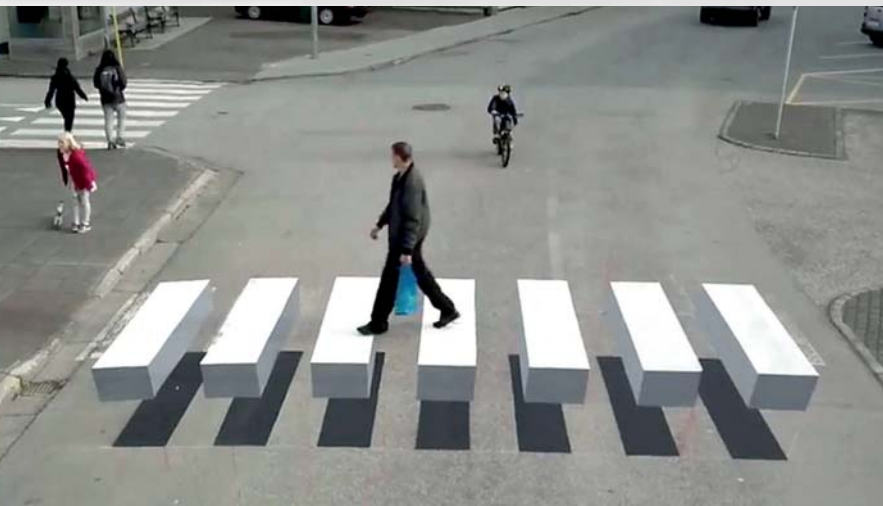
A pszichoaktív anyagok, dizájn drogok hatásait nem ismerjük teljesen, arra vonatkozóan azonban már rengeteg tapasztalatot gyűjtöttek a szakemberek, hogy súlyos hatásai, mellékhatásai lehetnek. A közhiedelemmel ellentétben már nem legális ezeknek a szereknek a megszerzése, vagy tartása sem.

(Hanis Patrícia)

MEKKORA ÖTLET!

3D zebra

AZ ÚJ IZLANDI ZEBRÁK NEM CSAK LÁTVÁNYOSAK, DE NAGYBAN ELŐSEGÍTIK A KÖZÚTI BALESETEK CSÖKKENTÉSÉT. AVAGY, MOST MÁR NEM CSAK MOZIBAN LÁTHATSZ HÁROM DIMENZIÓS KÉPET.

Gyalogosként sokan ismerjük az érzést, mikor leperog a szemünk előtt az életünk egy figyelmen kívül hagyott köszönhetően. Évente több ezer gyalogost ütnek el a zebrákon, és ezek közül sok baleset végkimenetelére halálos. Isafjörðurban, az Izland észak-nyugati részén fekvő, bájosan bonyolult nevű kisvárosban ennek a magas számnak a csökkentése érdekében festettek fel „három dimenziós” zebrákat, amik egy új, alternatív megoldást jelenthetnek a száguldozók ellen. Mi több, azóta ez a formabontó közlekedésfejlesztési elem hozott népszerűséget a városnak.

Mielőtt bárki azt hinné, hogy a Star Wars-ból ismert erő fékezi meg ezentúl az autókat, tisztázzuk, a 3D zebra pusztán egy vizuális trükk, ami a sofőröket tudat alatt arra készíti, hogy fékezzenek. Az ötlet eredetileg India fővárosából, Új-Delhiből származik, ahol a hatásra feltűnő sárga színekkel erősítenek rá. Kanadában is hasonlóan gondolkodtak, mint az említett két országban, de ők nem a zebrákat korszerűsítették, hanem labdázó 3D-s kislányokat festettek az aszfaltra az iskolák közelében. Még egy figyelmeztető táblát is kiraktak, amin ez a felirat szerepel:

„Talán nem is gondolnád, hogy egy gyerek fog kifutni az útra.”

De mégis mire jó ez az optikai illúzió? A távolról érkező autós első látásra úgy gondolhatja, hogy fehér tömbök „lebegnek” az út fölött, emiatt pedig automatikusan lassítani kezdenek, hiszen senki sem akar frontálisan ütközni egy nagy téglatesttel. Szakemberek szerint a formabontó megoldás azért hatásos, mert az egész reakció a tudat alatt játszódik le. A fékezés önkéntelen válasz arra, mikor akadályt érzünk magunk előtt. Közlekedésről persze már jól látható, hogy az egész csak egy átverés, de mivel ekkorra már megtörtént fékezés, csökken a gyorsajátásnak betudható balesetek esélye, és az elkerülhetetlen balesetek is enyhébb kimenetelűek lehetnek. A szakértők abban hisznek, hogy ezzel megelőzhetik, vagy legalább csökkenthetik a gyalogosgázolások számát. A bekövetkezett balesetek esetében pedig az enyhébb kimenetelű sérülésekben reménykednek. Az ötlet pusztán ott hasalhat

el, hogy az érintett útszakaszokat gyakran használó álmokfutókban egy idő után tudatosul majd, hogy az egész csak illúzió, és lassítás nélkül hajtjanak majd tovább.

A 3D zebrák kivitelezője, a Vagamálum nevű cég képviselője arról számolt be, hogy az ötlet nagy sikert aratott. Az izlandi közlekedési hatóság és a rendőrség szinte azonnal rábólintott, és ezek után néhány hét alatt elkészültek a megvalósítással is. De Izlandon túl más országok, mint Kína, Dél-Afrika, India, Kirgizisztán is megkezdtek a 3 dimenziós zebrák telepítését. Már csak az a kérdés, mikor jut el hazánkba is az új trend.

(Szalai Bogi)

„A KÉP-MUTOGATÓ” PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztály, az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság, a Petőfi Irodalmi Múzeum, valamint az „Életúton program” szakmai támogatásával a középiskolai oktatási intézményekben tanuló diákok részére **bűn- és balesetmegelőzési irodalmi rövidfilm (slam poetry) pályázatot** hirdet

„A KÉP-MUTOGATÓ” címmel

Az alkotóktól olyan tudatformáló és kreatív pályaműveket várunk, amelyek alkalmasak arra, hogy felhívják főként társaik figyelmét az írott és íratlan szabályok betartására, és ezáltal a biztonságosabb mindennapi életre. Engedd el a fantáziád, és mutasd meg kreativitásod!

A FELADAT:

- Válassz témát!**
 - ✓ áldozattá váltam
 - ✓ elkövető lettem
 - ✓ ittas vagy bódult állapotban történő járművezetés veszélyei
 - ✓ mobiltelefon használata járművezetés közben
- Válassz Arany Jánostól egy verset vagy balladát, vagy egy ismert magyar irodalmi művet.**
- Készíts, írd egy slam poetry-t, amiben szerepel a választott irodalmi műnek legalább egy sora!**
- Add elő művedet, rögzítsd videóra, esetleg egészítsd ki kreatív képi elemekkel, a filmet töltsd fel a YouTube-ra és küldd be a pályázatodat!**

A PÁLYÁZAT TARTALMI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEI:

- ✓ Egy pályázó vagy csapat 1 filmmel indulhat.
- ✓ Pályázni lehet egyénileg vagy csapatban.
A csapat létszáma 2-3 fő.
- ✓ A videófelvétel bármilyen erre alkalmas technikai eszközzel készülhet (videokamera, fényképezőgép, mobiltelefon).
- ✓ A pályamű hossza maximum 3 perc lehet.
- ✓ A kisfilmet fel kell tölteni a YouTube-ra.

ÉRTÉKELÉS:

A határidőig beérkező pályázatokat szakmai zsűri bírálja el, melynek tagjai: az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztály, az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság, a KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft., és a Petőfi Irodalmi Múzeum kijelölt munkatársai.

A díjak átadására és a győztes versenyművek bemutatására **2018. június** hónapban a Rendőrségi Igazgatási Központ épületében kerül sor, amelynek pontos időpontjáról értesítjük a nyertes pályázókat.

A pályamunkák beküldési határideje:
2018. május 15.

A PÁLYÁZAT BEADÁSA:

- ✓ A pályamunkád YouTube linkjét és regisztrációs adataidat (név, lakcím, születési dátum, iskola neve és városa, telefonszám, e-mail cím) küldd el e-mailben az **akepmutogato@orfk.police.hu** e-mail címre legkésőbb **2018. május 15-én** éjfélig.
- ✓ A pályázatra jelentkezni kizárólag saját készítésű alkotásokkal/filmekkel lehet, amelyek szerzői jogával a pályázó rendelkezik.
- ✓ A szerző - a pályázaton történő részvétellel - hozzájárul ahhoz, hogy munkáját az **Országos Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztály, az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság, a Petőfi Irodalmi Múzeum, valamint az „Életúton program”** térítésmentesen felhasználja népszerűsítés és oktatási célból.

NYEREMÉNYEK:

- ✓ 1. díj: 3 napos bérlet a VOLT Fesztiválra
- ✓ 2. díj: 2 db napijegy a VOLT Fesztiválra
- ✓ 3. díj: napijegy a VOLT Fesztiválra
- ✓ Különdíj a legkreatívabb video képi megvalósítónak: napijegy a VOLT Fesztiválra
- ✓ Minden díjazott a rendőrség tevékenységét bemutató egy napos élményprogramon vehet részt.

Országos Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztály
ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság
Életúton program
Petőfi Irodalmi Múzeum

HA NEM TUDOD EGYEDÜL MEGOLDANI

MAGYARORSZÁGON MINDEN HARMADIK GYERMEKET SÚJTÓ PROBLÉMA AZ INTERNETES ZAKLATÁS. A JELENSÉG TERJEDÉSÉT TÖBB TÉNYEZŐ IS MEGKÖNNYÍTI: AZ INTERNET ELTERJEDÉSE AZ OTTHONOKBAN, MAJD AZ OKOSTELEFONOKON KERESZTÜL AZ ÉLET MÁS TERÜLETEIN IS, AZ ANONIMITÁS MIND-MIND HOZZÁJÁRULT AHHOZ, HOGY A MAI 13-18 ÉVES KOROSZTÁLYT EZ A VESZÉLY FOKOZOTTAN ÉRINTSE.

MI AZ A CYBERBULLYING?

Cyberbullyingnak az online környezetben (pl. cseten, közösségi médiában, e-mailen, SMS-ben) tapasztalt zaklató magatartást nevezzük, ami általában fenyegető vagy megfélemlítő jellegű. Ilyenkor nem egy egyszerű vitáról vagy szóváltásról beszélünk, hanem szándékos bántalmazásról.

„Az áldozatok dühösek, szenvednek, elveszíthetik motivációjukat a tanulásra, alvászavaroktól szenvednek, megváltoztatják a kinézetüket, hogy próbáljanak beilleszkedni, vagy feladják a társas kapcsolataikat, és szélsőséges esetben kábítószer-használókká válnak, önmagukat bántalmazzák, esetleg öngyilkosságot kísérelnek meg” – mondja a jelenségről Dr. Tausz Katalin, az UNICEF gyermekjogi igazgatója.

A cyberbullyingnak tehát sok negatív hatása lehet, ami kihathat a sértett egész életére is. A zaklatás az áldozat pszichés jóllétére és iskolai teljesítményére, de még a társas kapcsolatokra is negatív hatást gyakorolhat.

MERJ SEGÍTSÉGET KÉRNI!

Amerikai kutatók szerint az áldozatokra nézve sokkal súlyosabb következményei vannak a digitális zaklatásnak, mint

a „hagyományos” szóbeli-érzelmi megfélemlítésnek. Ezt a problémát csak súlyosítja, hogy a szégyenérzet gyakran erősebb, mint a félelem, ezért sok zaklatott fiatal esik abba a hibába, hogy eltitkolja, hogy inzultálják. Éppen ezért minden cyberbullyinggal foglalkozó szakember első számú tanácsa, hogy amennyiben internetes zaklatásnak vagy kitéve, szidalmazó, bántó, sértő vagy fenyegető üzeneteket, szexuális felhívásokat, kommenteket kapsz, merj segítséget kérni. Szégyenérzetre semmi okod – a zaklatóidnak annál inkább.

A szülők is sokat tehetnek annak érdekében, hogy még az elején lezárhassák a zaklatást. Az internetes zaklatás nehezen, de felismerhető. A szülők sok olyan jelre felfigyelhetnek, ami arra utalhat, hogy gyermekük bántalmazás áldozatává vált. Nem csak a család, de a barátok számára is feltűnő lehet, ha megváltoznak az áldozat internetezési szokásai, például kevesebbet lép fel a világhálóra, vagy rosszkedvű, ideges, ingerült lesz, miután belép bármely közösségi oldalra. Érdemes akkor is gyanakodni, ha iskolai teljesítményei romlanak, társas kapcsolatait hanyagolja, visszahúzódóvá válik, mivel gyakran azt sem

tudhatja, hogy ki a zaklató, így az emberek többségétől tart. „A képernyő mögé bújva még a jó gyerekek is gonosszá válhatnak, így fitogtatva az erejüket” – írja a CyberSafe című könyv arról, hogy tulajdonképpen bárkiből lehet zaklató és áldozat is.

HOGY MONDJAM EL, HOGY ZAKLATNAK?

Februári számunkban arról írtunk, hogyan tudjuk elkerülni, illetve egymagunk megfékezni a zaklatást. De mit tegyünk, ha nem tudjuk egyedül megoldani a problémát? Kihez forduljunk segítségért?

A legegyszerűbb, ha először olyannal beszélsz, akit jól ismersz és megbízol benne. Sokkal több támogatást tud nyújtani neked, már csak azért is, mert jól ismer. Ha később (például rendőri) intézkedésre kerülne sor, azok során jobban fogod érezni magad, ha egy szülőd vagy barátod is veled tart. Az internetes zaklatás nem minden formája törvénybe ütköző vagy büntetendő, de ha a probléma elhatalmasodik, és úgy érzed, hogy az már túlmegy egy határon, fel kell venni a kapcsolatot a hatóságokkal.

Mindenképp érdemes feljelentést is tenni akkor, ha személyes adataiddal visszaélnék, fizikai vagy szexuális erőszakkal

zsarolnak, vagy fenyegetnek. Érdeemes az iskolával is kapcsolatba lépni, és jelezni nekik a problémádat, hiszen a tanárok is segíthetnek megoldást találni. Fontos, hogy ha online zaklatás szentanája vagy, akkor is beszélj erről valakivel, mert a zaklatottak nagy része nem árulja el a felnőtteknek, hogy mi történik velük.

Ha segítséget kérsz, az nem a gyengeség jele, inkább az erő és a bátorság – ezeket a gondolatokat sugallják azok a szervezetek, amelyekhez szintén fordulhatsz, ha internetes zaklatás áldozata vagy. Több olyan lelkesítő-szolgálatot is találhatunk az interneten, amelyek segíthetnek a probléma megoldásában.

A www.biztonsagosinternet.hu oldalon lehetőség van az internetes zaklatás, a káros vagy veszélyes tartalmak bejelentésére. A Kék-Vonal Gyermekkrízis Alapítvány ingyenesen hívható segélyvonala egész nap elérhető a 116-111-es telefonszámon. Őket megtalálod a neten is a www.kek-vonal.hu oldalon, és képzett önkéntes ügyelőkkel együtt vitathatjátok meg a megoldási lehetőségeket. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság www.internethotline.hu címen üzemeltet

online segélyvonalat, és a www.saferinternet.hu oldalon is nagyon sok hasznos információt találsz a témában. Bár alapvetően szexedukációval foglalkozik a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány okostelefonos appja, a www.yelon.hu-n elérhető Yelon, az ebben található anonim chaten is kérhetsz tanácsot, ha bajban érzed magad.

(Kovács Orsi)

HALLGATNI ARANYT!

RÁTÓTI ZOLTÁN JÁSZAI MARI- ÉS MAGYARORSZÁG ÉRDEMES MŰVÉSZE DÍJAKKAL KITÜNTETETT SZÍNŰVÉSZ, A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA (MMA) TAGJA AZ ARANY JÁNOS EMLÉKÉV KAPCSÁN RENDHAGYÓ ÖTLETTEL ÁLLT ELŐ: A KÖLTŐ 200. SZÜLETÉSNAPIJÁNAK ALKALMÁBÓL JELENTŐS MŰVEI INGYENESEN, MINDENKI SZÁMÁRA ELÉRHETŐK LEGYENEK AZ INTERNETEN HANGZÓ ANYAG FORMÁJÁBAN. A HANGZÓ ANYAG AZ MMA WEBOLDALÁN (WWW.HALLGATNIARANYT.HU) KERESZTÜL ÖNÁLLÓ TÁRHELY KIALAKÍTÁSÁVAL LESZ KÖNNYEN HOZZÁFÉRHETŐ, MELY NAGYON JÓL HASZNÁLHATÓ MAJD OKTATÁSI ANYAGKÉNT, HAZAI ÉS HATÁRON TÚLI ÉRDEKLŐDŐK SZÁMÁRA IS. A TÖBB MINT 200 MŰVET ISMERT MŰVÉSZEK KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL JELENÍTIK MEG.

FOTO: CZAGÁNY BALÁZS

HONNAN JÖTT A „HALLGATNI ARANYT!” ÖTLETE?

Korábban már szerettem volna Arany műveiből összeállítani egy önálló estet. Aztán láttam, hogy milyen sokan hoznak létre az Arany-évforduló kapcsán önálló előadást, ezért arra jutottam, hogy nekem sokadikként fölösleges. A Művészeti Akadémia hitvallása, hogy a most élő, kortárs művészek alkotásait figyelemmel kísérem, de a múltban fellelhető értékeknek is emléket kell állítania. Így jött az ötlet, hogy fogjunk össze, és művészek szavalják el az életművét. A projekt kivitelezésének megkezdésekor irodalomtörténész szakértők bevonásával kirajzolódott, hogy a teljes életmű ilyenén feldolgozása kivitelezhetetlen, ezért szűkítettünk a 200. születésnapra rímelve 200 műre.

MI A CÉL A PROGRAMMAL?

Több mint 70 művészt kértünk fel a közreműködésre, így a kezdeményezés nemcsak a költőnek állít emléket, hanem korunk kiemelkedő színművészeinek előadása által művészi korlenyomatot is örökül hagy. A weboldal, amin ezeket a műveket közzétesszük, teljesen ingyenes és mindenki számára elérhető lesz, így az egyik célja, hogy áttekintést adjon

Arany életművéről. Ezen kívül, mivel mindenki számára elérhető lesz, remélhetőleg a középiskolások, egyetemisták is látogatják majd.

ÖN SZERINT MEG LEHET SZERETTETNI A FIATALOKKAL ÚGY A KÖLTÉSZETET, HOGY ISMERT MŰVÉSZEK SZAVALJÁK EL ARANY VERSEIT?

Én azt remélem, hogy a nagyon sok különböző színész-egyéniség, aki részt vesz a programban, kellően fel tudja hívni a figyelmet arra, hogy nagy kincs rejlik a magyar költészetben. Abban is bízom, hogy a népszerűsítő roadshow által jobban eljut a weboldal híre és értéke a célcsoportokhoz. Egyébként szerintem minden a hitelességen múlik. A klasszikus versmondással is lehet éreztetni, hogy mennyi minden rejlik egy versben. Ehhez hozzátesz az, hogy Arany nyelvezete és drámaisága magával ragadó.

KIK AZOK A MŰVÉSZEK, AKIK RÉSZT VESZNEK A PROGRAMBAN ÉS MIÉRT RÁJUK ESETT A VÁLASZTÁS?

A projekt rendezőjével közösen válogattunk a magyar színművészek legjavából, Markovits Ferenc tapasztalt hangjáték- és rádiós rendező jól ismeri a magyar

művészek versmondó kvalitásait. Minden korosztályban gondolkodtunk a fiatal pályakezdőktől az érett korú művészekig. Az ország vezető színészei és határon túli ismert színészek is részt vesznek a projektben.

ARANY MELY VERSEI ÁLLNAK LEGKÖZELEBB ÖNHÖZ ÉS MIÉRT?

Erre csak általános választ tudok adni: éppen amelyiket olvasom. Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy van alkalmam az összes felvett végighallgatni, nem csak azokat, amiket én mondok el. Minden versnél újra rádöbbenek, hogy amikor kedvenc Arany-művet választ az ember, akkor a bőség zavarával küzd. Mindegyik versben találni egy-egy olyan sort, amiért érdemes elszavalni.

VAN MÉG OLYAN MAGYAR KÖLTŐ, AKINEK SZÍVESEN RENDEZNE HASONLÓ PROGRAMOT?

A hosszú távú tervem az, hogy minden nagy klasszikus költőnknek legyen saját sorozata Vörösmarty Mihálytól kezdve Vajda Jánosig. Sokan megérdemelnének egy ilyen volumenű produkciót.

(Szakmáry Evelin)

ARANY SZÓKINCSE UTÁN CSAK VÁGYAKOZUNK

KUBIK ANNA KOSSUTH- ÉS JÁSZAI MARI-DÍJAS SZÍNМŰVÉSZ KÉT VERSET SZAVALT EL A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA HALLGATNI ARANYT! PROGRAMJÁBAN. SZERINTE ARANYT KÖLTÉSZETE MELLETT JELLEME IS KIEMELTE A KÖLTŐINK KÖZÜL, ÍGY NEM CSAK A PÁRATLAN SZÓKINCSE MIATT ÉRDEMES AZ IFJÚSÁGGAL MEGSZERETTETNI.

MILYEN A VISZONYA ARANY SZEMÉLYISÉGÉHEZ ÉS KÖLTÉSZETÉHEZ?

Arany Jánost nem csupán a legnagyobb magyar költőnek tartom, de csodálatos, példamutató embernek is! Egyenes jelleme, kristálytisztasága, nemes gondolkodása, szerénysége, finom humora kiemeli őt a halhatatlan költőink közül is! Nagy egyetértés van e tekintetben, vele kapcsolatban nehéz lenne fanyalgó mondatokat idézni. Óriási műveltsége, szókinccse, ma is ihlető ereje vitathatatlan, számomra külön kedves, hogy vidéki, nehéz sorsú, elszegényedett családi környezetből tudott ilyen magasra emelkedni tudása, tehetsége révén.

MELYIK VERSEKET MONDTA EL A PROJEKT KERETÉN BELÜL ÉS MILYEN ÉRZÉSEKEL?

A Mátyás anyja és a Rendületlenül című verseket mondhattam el, nagy örömmel. A Mátyás anyja című balladát már apró gyermekkorom óta ismerem, még olvasni sem tudtam, de családomban gyakran idéztük sorait, különösen édesanyám, például: „Istenem, / Istenem, / Mért nem adál szárnyat...” A magyar történelem nagyasszonya, Szilágyi Erzsébet gyönyörű, aggódó anyai érzelmeit faragja rímekbe Arany, szemérmesen, titkosan, hihetetlen finomsággal. A másik költemény a Szózat ihlette Rendületlenül pedig a magyar hazafias líra egyik legfontosabb, megkerülhetetlen alkotása. Nehéz mondani, mert nem egyszerű a szórendje, emelkedett stílusát kell visszaadni a versmondónak, ha lehet, taszító pátosz nélkül.

MELYEK A KEDVENC VERSEI A KÖLTŐTŐL ÉS MIÉRT?

Kedves minden sora számomra, amit leírt, mert hallatlanul szép és gazdag a mai fül számára is. Ha mégis választanom kellene, a balladák mellett mindenképp a Toldi szerelmét említeném, mert majd harminc évig irogatva, csodálatosan bölcs és kifinomult, lélektanilag pontosan megrajzolt Piroska és Toldi szerelmének bonyolultsága, története, igazi remeklés!

ARANY KÖLTÉSZETE MENNYIBEN JÁRUL HOZZÁ A MAGYAR NYELV MEGISMERTETÉSÉHEZ ÉS MEGSZERETTETÉSÉHEZ?

Ma már Arany szókinccse után csak vágyakozunk, jó, ha egy-két ezret használunk belőle napi szinten. Gondoljunk csak a leggyakrabban mondott jelzőinkre: nagyon, tök, irtóra, ezzel vége is. Arany stílusát a Biblia nyelve alakította kisgyermekkorától, Petőfivel együtt a népköltészetet tekintették kimeríthetetlen, tiszta forrásnak, megújítva, továbbfejlesztve-gondolva azt. Riedl Frigyes írta róluk: „A műköltészet rózsafáját a népköltészet vadvirágtökéjébe oltották.” Arany a magyar nyelv óriása volt, vegyük számba például csak a szólásokat, amiket naponta idézünk, nem is tudva már, hogy honnan ismerősek, kifejezésekre, melyek rég feledésbe merültek volna nélküle!

HOGY LEHET ARANY VERSEIT ÚGY ÁTADNI, HOGY A FIATALOK FIGYELMÉT IS FELKELTSÉK?

Arany olyan csodás képekben fogalmaz, mintha egy film peregne előttünk, mely

egyszerre sok képi információt sugároz. De ma a képekhez jobban hozzászoktattuk gyermekeinket, mint a szavakhoz! Némely szólása, kifejezése ma külön megfajított, mert kis gondolkodásra serkent. Ezt a mai fiatalok nem szeretik túlságosan, de ha kedvet csinálunk hozzá, örömmel „nyomoznak”, mondjuk a székelyföldi verstáborunkban, legutóbb múlt nyáron. Úgy tapasztalom, balladáit most is nagyon népszerűek, versmondó versenyeken legalábbis. Ami talán nehezebben megy, a történelmi utalások megértése, hisz ebbéli ismerete folyamatosan hanyatlak a diákságnak, de ez a mi korunk és generációnk felelőssége, mulasztása. Éléményszerűen előadva, minden verse, eposza hat ma is.

MELY MAGYAR KÖLTŐNEK DOLGOZNA MÉG FEL LEGSZÍVESEBBEN AZ ÉLETMŰVÉT ILYEN MÓDON ÉS MIÉRT?

Nekem Ady még ilyen nagy kedvenc, alig akad nap, amikor nem nyitom ki a kötetem, szeretem karcosságát, erős érzelmeit, fölhorgadásait, szenvedéllyel feltárt sorskérdéseit, melyek nagy része ma is vitatéma. Bánatom, hogy sok, erősen férfias verse nem hangzik jól női előadó szájából, de olvasni attól még rendkívüli módon szeretem. Nagy Lászlóval ugyanígy állok, de van rengeteg kortárs költő, akit boldogan olvasok, élükön talán ma Torna Józseffel, Nagy Gáspárral.

Kocsis Tibor: Mindenkiből meríték

2018. JANUÁR 26-ÁN A DUE MÉDIAHÁLÓZAT LELKES TAGJAI PÁRATLAN LEHETŐSÉGGEL ÉLHETTEK: EXKLUZÍV LÁTOGATÁSBAN VOLT RÉSZÜNK A SZTÁRBAN SZTÁR + 1 KICSI FŐPRÓBÁJÁN, A TV2 BUDAPESTI STÚDIÓJÁBAN, ÉS A SHOW KULISSZÁI MÖGÖTT.

Öltözőjében, a 2007-es Csillag születik felfedezettjével, a 2011-es X-Faktor győztesével, a három nagylemez és egy különleges retro kazettát kiadó Kocsis Tiborral készítettünk exkluzív interjút a műsor elődöntője előtt. Az Arnyékország és a Mondd meg bátran éneke számára sosincs megállás. Beszélgetésünk után már várták a sminkszobában, hogy átalakíthassák az Ottawan énekesévé.

SZÁMTALAN SHOWMŰSORBAN LÁTHATTUNK MÁR TÉGED. MIT GONDOLSZ, MIBEN MÁS A SZTÁRBAN SZTÁR + 1 KICSI, MIBEN KELL TÖBBET TELJESÍTENED?

Tavaly már végigcsináltam a felnőtt Sztárban Sztár egy évadát. Ott csak magamért voltam felelős, itt azonban ketten vagyunk. Ketten mindig nehezebb a feladatra koncentrálni, azonban az, hogy gyerekkel lépek színpadra, teljesen más hangulatot hoz a showba. Felelős vagyok érte, és számomra az a fontos, hogy Lara komfortérzete teljes legyen. 12 éves, számára ez az első nagyobb tévés megjelenési lehetőség.

NEHEZEBB ÍGY SZÍNPADRA LÉPNI?

Nem, teljesen egyenrangú félként tekinthetek rá. Kicsit kevesebb a rutinja, de ügyesen megállja a helyét. Szinte ugyanúgy érzem magam, mintha más női előadóval énekelnék duettet.

MENNYI IDŐD MARAD MÁSRÁ A SZTÁRBAN SZTÁR MELLETT?

Ez a munka teljes embert kíván, intenzíven lefoglal engem. Tíz héten keresztül tart, nincs kiesés sem, így stabilabban tervezhetsz, mint más tévéműsoroknál. Minden héten ugyanazzal az intenzitással kell készülni, ugyanazzal a lelkesedéssel kell nekilátni a következő adásnak. Már hétfőn elkezdzük kisfilmet forgatni, majd egész héten gyakoroljuk a dalainkat. Változó, hogy mennyi energiát kell belefektetni egy dalba: általában maximum 1 szabadnapunk van egy héten. Egy koreográfia betanulása például minimum egy nap. Én nagyon rossz szövegtanuló vagyok, így ehhez is sok gyakorlásra van szükségem. A közös próbák is több napot vesznek igénybe. A decemberem volt igazán telített: szombat volt az egyetlen szabadnapom a műsor szempontjából, de aznap minden héten koncertem volt valahol.

KI INSPIRÁL TÉGED, KIT TEKINTESZ PÉLDAKÉPEDNEK?

Nem tudok egyetlen embert kiemelni, akiről azt mondhatom, hogy egy az egyben példaértékű a munkássága, és felnézek rá. Én mindenkitől meríték, inspirálok picit, aki nekem tetszik. Ha ki kellene emelnem valakit, talán a dalai, az intenzitása tekintetében Michael Jackson mindenek felett áll, de nagyon szeretem Robbie Williams-t is. Ez a műsor egyébként azért is jó, mert akár az összes példaképed bőrébe belebújhatsz. Ez a múlt héten szerencsésen alakult, hiszen a

kevésbé ismert Hozier Take Me To Church című számával megnyertük az adást.

VAN, AKIT NAGY KONKURENSZEDNEK TARTASZ A MŰSORON BELÜL?

A legtöbbben az egész műsort úgy fogjuk fel, mint egy nagy bulit. Ehhez az is sokat hozzátesz, hogy mi, felnőttek, már végigcsináltuk Sztárban Sztárt. Sokat dolgozunk, de ugyanakkor jól is szórakozunk. Nincs rivalizálás köztünk, bár mindannyian szeretnénk nyerni, és persze kecsgetgető benne lenni a top 5-ben.

(Lami Krisztofer)

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2018. március, XX. évfolyam 3. szám • Szerkesztőbizottság: dr. Balázs Géza, Herczeg Zsolt, Pál Zsombor, Szalay József, Varga G. Gábor • Főszerkesztő: Berei Dániel • Főszerkesztő-helyettes: Zala Orsolya • Rovatszerkesztők: Fartek Patricia (Press of), Hanis Patricia (Kultúrharc), Kovács Bernadett (Másvilág), Kobl Adrienn (Pont te, Tudós csajok) • Márciusi szerzőink: Berei Dániel, Hanis Patricia, Kobl Adrienn, Koós Nikolett, Kovács Orsolya, Lami Krisztofer, Molnár Blanka, Szalai Boglárka, Szakmáry Evelin • Kiadja a DUE Produccri Iroda Kft. • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Őrs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: tallozo@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

A tehetséges diákújságírókat és a DUE Tallózót a Nemzeti Tehetség Program, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, és az Emberi Erőforrások Támogatáskezelő támogatja.

Nyomdai előkészítés: ArtCentrum • Nyomda: Pauker Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózat az a diáklapot beklődő szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánköléshez, a cikkek rövidítéshez, stílizálásához. • Az iskolaiújságokból átvett publikációk tartalmaért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

MATESZ
print-audit

Kiadványunk példányszámát
a Matesz hitelesíti
auditált adatok, hiteles média
<http://www.matesz.hu>

NETBIZTOS

PÁLYÁZAT *DIÁKOKNAK*

Biztonságban vagy az interneten? Tudod, mire figyelj szörfölés, csetelés, keresgélés, zenehallgatás, videónézés és blogolás közben? Készíts róla videót, hogy segíts a többieknek is okosan használni a netet!

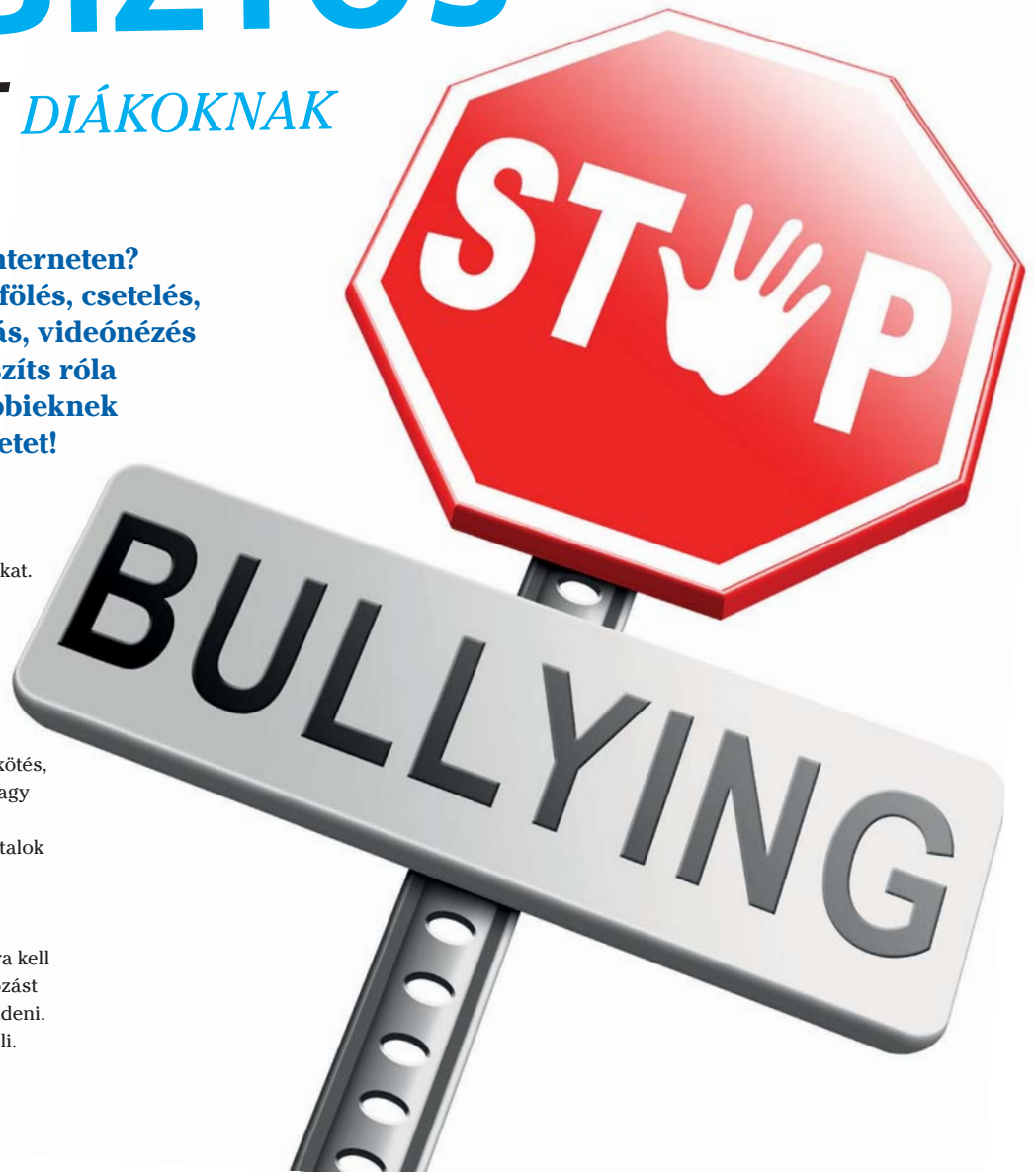
A pályázatra két témában várunk maximum 3 perces kisfilmeket, videókat. Az egyik az internetes zaklatás, a másik a személyes adatok védelme az interneten, a közösségi médiában. A pályaművek legyenek figyelemfelkeltők, ötletesek, kreatívak, amelyet Te is szívesen megnéznél! A témán belül nincs megkötés, kiragadhatod bármely apró elemét, vagy nagyobb részét is feldolgozhatod.

A pályázaton 12 és 22 év közötti fiatalok vehetnek részt.

Egy pályázó több videót is beküldhet mindkét témában.

Az elkészített videókat a YouTube-ra kell feltölteni, a linket, illetve a bemutatkozást pedig a DUE pályázati felületén beküldeni. A pályaműveket szakmai zsűri értékeli.

A három legjobbnak ítélt videó készítőjét díjazzuk.

DÍJAK

1. helyezett:

1 tablet + hipernet mobilinternet-szolgáltatás 1 évre

2. helyezett:

1 okostelefon + Blue tarifa csomag 3 hónapra

3. helyezett:

1 okostelefon + feltöltő kártya

A **díjazottak kedvezményes részvételi lehetőséget nyernek a DUE 2018 évi nyári médiatáborába**, ahol megismerhetik a szakma mestertitkait.

A legjobb alkotások közönségbemutatója, valamint az ünnepélyes eredményhirdetés **díjátadás** a jubileumi **25. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon** lesz **2018. május 11-én Budapesten**.

BEADÁSI HATÁRIDŐ: 2018. március 15.
A pályázatokat kizárólag elektronikusan lehet beadni a **www.due.hu/palyazat** weboldalon keresztül.

RÉSZLETEK: **www.due.hu**

NE DŐLJ BE!

bemutatja:

NAGY DIÁK BŰNMEGELŐZÉSI TESZT

Mit jelent a cyberbullying?

Mi a rohamivás? Mi az a herbál?

Kapásból tudod a válaszokat az ilyen kérdésekre?

Akkor töltsd ki a DUE Médiahálózat ingyenes, online tesztjét **2018. április 15-ig** a www.nedoljbeteszt.hu oldalon, és **nyerd meg a fődíjat, egy laptopot!**

A 2. és 3. helyezettek egy-egy okoseszközzel lesznek gazdagabbak.

Az online teszten legjobb eredményt elérő diákok továbbjutnak a második fordulóba, amely már élő vetélkedő lesz 2018. május 11-én Budapesten.

Töltsd ki a tesztet és nyerd meg a laptopot vagy az okoseszközöket!

RÉSZLETEK ÉS TESZTKITÖLTÉS

www.nedoljbeteszt.hu

Támogatók:

Szakmai partner:

